

BESZÁMOLÓ

**A Magyar Földrajzi Társaság
HEGYMÁSZÓ SZAKOSZTÁLYÁNAK**

1985.

évi működéséről

BUDAPEST

1986

BESZÁMOLÓ

a Magyar Földrajzi Társaság HEGYMÁSZÓ SZAKOSZTÁLYÁNAK

1985.évi működéséről

Összeállították: Dezsényi János dr. szakosztályi elnök
Domián Kálmán
Dura Lajos

Fotoszerkesztő: Fekete Antal

MFT PÉTERVÁRI-
ERDEY-GRÚZ 1872
gyűjtemény

ISSN 0209 – 8180

**Készült az ALFAPRINT Nyomdaipari Kiszövetkezetben
rotaprint eljárással, 6,5 A/5 ív terjedelemben.**

Példányszám: 500. 708/86. Msz.

Felelős vezető: Barabás Gábor

A kiadásért felel: Dezsényi János dr.

ÖSSZEFOGLALÓ

A Magyar Földrajzi Társaság HEGYMÁSZÓ SZAKOSZTÁLYÁNAK

1985. évi BESZÁMOLÓJA két részből áll.

I. r é s z

SZAKOSZTÁLYI ESEMÉNYEK

Az év során elhangzott 8 előadás. Ennek keretében megemlékeztünk a magyar hegy-mászás nagyjairól, a 100 éve született Grósz Alfrédéről és Komarnicki Gyuláról, ill. a 100 éve lezuhant Zsigmondy Emilről. A legnagyobb volt az érdeklődés a Himalchuli előadás iránt (214 fő).

Beszámolóinkban először jeleztük a név után zárójelbe tett számmal az életkort. Ez különösen a magashegyi túráknál fontos. Nagy a különbség ugyanis akkor, ha ugyanazt az utat valaki 20 vagy 80 éves korában teszi meg.

A hagyomány ápolása, és a múlt eseményeinek figyelése bővült. A Beszámoló 1985 nemcsak a már eddig is közölt 50 éve Irta a Turistaság és Alpinizmus, valamint 100 éve Irta a Földrajzi Közlemények c. fejezetet hozza, hanem a Turistaság és Alpinizmus esetében ismerteti az 1911-ben (75 éve) indult folyóiratnak első évfolyamát is. Továbbá ismerteti a Magyarországi Kárpát Egyesület 100 év előtt megjelent évkönyvét. Az MKE ugyanis turista nagyapánk. Alapították 1873-ban Ótátrafüreden (Starý Smokovec) Belőle vált ki a Magyar Turista Egyesület, (1891). Ennek Egyetemi Osztályából lett önálló, 1909-ben a Budapesti Egyetemi Turista Egyesület. Ezt — mint minden régi egyesületet — 1947-ben megszüntették. Tagjai tíz évvel később tömörültek a Magyar Földrajzi Társaság Hegymászó csoportjában, amiből később szakosztály lett.

II. r é s z

TAGJAINK MAGASHEGYI TÚRÁI

Az adatlapok alapján feldolgoztuk 60 tagunk hegyi élményeit. Érdekes a területi megoszlás. A Kárpát koszorúban túrázott 46 fő, ebből 16-an a Magas Tátrában. Az Alpokban és Dolomitokban 28 fő, az Elbai homokköveken 9 fő.

A részletes ismertetésből csak néhányat emelünk itt ki:

- a HAUTE ROUTE 150 km-es sítúja az Alpokban, Chamonixtól Saas Fee-ig, Hoffmann György és csapata
- Barcsay György (10 éves) és Zsolt (11 éves) édesapjukkal a Gross Venediger és Gross Glockner csúcsán járt,
- az első női hétezres csúcs, Vörösné Zsohovszky Piroska (Lenin csúcs 7134 m)
- az első magyar Himalája csúcs a HIMALCHULI (7893 m), elérte Csíkos József és Vörös László

ZUSAMMENFASSUNG

Die Zusammenfassung über die Tätigkeit der Bergsteigersektion der Ungarischen Geographischen Gesellschaft im Jahre 1985 besteht aus zwei Teilen:

Teil I.

SEKTIONSEREIGNISSE

Im Laufe des Jahres wurden 8 Vorträge gehalten. Im Zusammenhang damit dachten wir anerkennend an die berühmten ungarischen Bergsteiger, an vor 100 Jahren geborenen Alfréd Grósz und Gyula Komarnicki, und an vor 100 Jahren abgestürzten Emil Zsigmondy. Die meisten Zuhörer nahmen an dem Vortrag über die HIMALCHULI-Expedition teil. (214 Personen)

In unserer Zusammenfassung wird zum ersten Mal in Klammern neben dem Namen auch das Lebensalter geschrieben. Es ist nämlich besonders bei den Hochgebirgstouren sehr wichtig und von größtem Unterschied, ob man 20 oder 80 Jahre alt ist bei demselben Weg.

Die Traditionspflege und die Beachtung der Ereignisse in der Vergangenheit wird erweitert. In der Zusammenfassung von 1985 befinden sich nicht nur die auch schon vorher erschienenen Teile: "vor 50 Jahren wurde in der Zeitschrift Touristik und Alpinismus" und "vor 100 Jahren wurde in der Zeitschrift Geographische Mitteilungen geschrieben," sondern im Falle "Touristik und Alpinismus" auch eine Werbeschrift über die erste Folge der im Jahre 1911 zum ersten Mal erschienenen (vor 75 Jahren)

Zeitschrift. Es wird auch das vor 100 Jahren erschienene Jahrbuch von dem Ungarischen Karpaten-Verein rezensiert. Der Ungarische Karpaten-Verein ist nämlich unser "Touristengrossvater". Es wurde im Jahre 1873 in Ótátrafüred (Starý Smokovec) gegründet. Aus diesem Verein wurde später der Ungarische Touristenverein gegründet. Aus seiner Universitätssektion wurde 1909 der Budapester Universitäts-Touristenverein selbständig. Dieser Verein wurde 1947 (wie jeder andere Verein) aufgelöst. Seine Mitglieder gründeten die Bergsteiger-Gruppe (später Sektion) der Ungarischen Geographischen Gesellschaft.

Teil II. DIE TOUREN UNSERER MITGLIEDER IN DEN HOCHGEBIRGEN

Auf der Grundlage der Datenlieferungen wurden 60 Mitglieders-gebirgs-erlebnisse verarbeitet. In dem Karpatenkrans machten insgesamt 43 Personen Touren, von denen 13 in der Hohen Tatra, in den Alpen und Dolomiten 28, im Elbsandstein-gebirge 9.

Nur einige Beispiele:

- der 150 km lange Skiweg von HAUTE ROUTE von Chamonix bis Saas Fee, — György Hoffmann und seine Gruppe,
- György (10 Jahre alt) und Zsolt Barcsay (11 Jahre alt) mit ihrem Vater auf dem Gipfel von Gross Venediger und Gross Glockner.
- Die erste ungarische Frau auf einem Gipfel von 7000 m, Vörösné Zsohovszky Piroska (Pick Lenin 7134)
- Der erste ungarische Himalaya-Gipfel — HIMALCHULI 7893 m. József Csíkos und László Vörös.

SZAKOSZTÁLYI ESEMÉNYEK

ÚJ MAGYAR MAGASSÁGI CSÚCSOK

Nevezetes év volt az 1985 !!!

Magyaroknak is sikerült elérni az első Himalája csúcsot.

Ez a HIMALCHULI. Magassága 7893 m, tehát csaknem nyolcezeres. . .

Hárman álltak fent 1985. május 23-án: Csíkós József és Vörös László, valamint a szirdar Pemba Norbu.

Fönséges pillanat lehetett a tudat, hogy a Pamír Kommunizmus csúcsán (7495 m) ketten túljutottak. Eddig ez volt a legnagyobb magyar magasság.

Mintegy 50 a száma azoknak a hazai hegymászóknak, akik addig 7000 m-es csúcson álltak. Ezek mind a Pamírban gyűjtötték a babérokat. Most viszont sikerült feljutni az első Himalája csúcsra. A hegymászás ebben a magasságban — néhány eset kivételével — csapatmunka. Az tehát, hogy ketten ott állhattak, nem nélkülözhetette a többiek szívós és kitartó munkáját. Az örvendetes dicsőség tehát megoszlik, ha nem is egyenlő részben, de mindenki számára jut belőle, érdeme szerint. Mert mint ahogy a fán sem nő két egyforma levél, egy csapat tagjai sem húzhatnak egyformán.

Az, hogy a hazai hegymászásban ezzel az eredménnyel egy új korszak kezdődik, vitathatatlan. Köszönet érte a vállalkozás vezetőjének, Orbán Pálnak, akinek a tevékenységét a külföldi szaksajtó sokkal jobban elismeri, mint a hazai. Az itthoni tartózkodás magyarázata, hogy Csanádi Sándor és Greskovits Péter eltűnt 7000 m-en egy rendkívüli hóviharban. Fájdalmas a hír, árnyékot vet örömkre, de nem jelenthet megtorpanást! (Lásd IN MEMORIAM)

Az év másik kiemelkedő hegymászó eredménye, hogy Vörösné Zsohovszky Piroska 1985. augusztus 10-én, a Pamírban fent állt a 7134 m magas Lenin csúcson. Ezzel az eredménnyel — első magyar női hétezeres — más vonatkozásban tört meg a jég. Kívánjuk, hogy a Vörös házaspár gyermekei — Viola és Botond — tovább folytassák szüleik útját.

ELŐADÓULÉSEK

1985-ben 8 előadást tartottunk, 11 előadóval. Ezek közül 8 volt MFT tag, és 3 vendég. Az utóbbiak között volt egy külföldi (Csehszlovákia).

Az előadások helye 6 alkalommal az Eötvös Loránd Tudományegyetem Lóczy terme (VIII., Kun Béla tér 2.) és 2 alkalommal a TIT Stúdió körterme (XI., Bocskai út 37.)

Az előadások földrészek szerinti megoszlása:

Európa	5
Ázsia	2
Amerika	1

A hallgatóság összlétszáma a jelenléti ív szerint 725 fő volt, ami 90 fős átlagot jelent.

* * *

KESSELYÁK PÉTER (49): Túl a Kínai Nagy Falon

Lóczy terem 1985. január 4.

Hallgatóság: 58 fő, ebből 31 tag.

MFT tag. Mint matematikus-fizikus 1964–65-ben másfél évet töltött műszaki tudományos együttműködés keretében Dél-Kínában.

POGÁCSÁS GYÖRGY (36) – SIKHEGYI FERENC (37):

Geológiai tanulmányút a „Vadnyugaton”

Lóczy terem, 1985. február 8.

Hallgatóság: 47 fő, ebből 33 tag

P.Gy. MFT tag. A Geofizikai Kutató Vállalat főgeológusa, ill. kutatási igazgató helyettese. 1978. Kommunizmus csúcs (7495 m) és Atlasz expedíció, 1981-ben Andok expedíció. 1984-ben volt Nevada államban tanulmányúton.

S. F. geológus, a Magyar Állami Földtani Intézet osztályvezetője, 1983-ban volt Arizónában tanulmányúton.

BABCSÁN GÁBOR (25): Sportmászás

Lóczy terem, 1985. március 8.
Hallgatóság: 60 fő, ebből 39 tag.

MFT tag. Az ELTE Térképészeti Tanszék végzős hallgatója. Hazánkban a sportmászás egyik legeredményesebb művelője.

NAGY BÉLA dr. (41): Oszétia (Kaukázus)

Lóczy terem, 1985. április 12.
Hallgatóság: 39 fő, ebből 27 tag.

MTA Föld és Bányászati tudományok osztályának tudományos titkára. Geológus. Oszétiában 1982 és 1984-ben járt.

ANDRÁSI, JÚLIUS (60) Csehszlovákia: Mászások a Magas Tátrában. Hegyi mentés

TIT Stúdió, 1985. május 10.
Hallgatóság: 165 fő, ebből 55 tag.

Vendégünk 35 évvel ezelőtt, a Hegyi mentőszolgálat (Horská Služba) egyik alapítótagja volt. Magas Tátra kalauzai jelentek meg szlovák, lengyel és német nyelven. Húsz éve a Čadoknál dolgozik Ótátrafüreden.

BUCSEK HENRIK (79): A magyar hegymászás nagyjai. Száz éve született Grósz Alfréd és Komarnicki Gyula dr.

Lóczy terem, 1985. október 4.
Hallgatóság: 65 fő, ebből 39 tag.

MFT tag. Kalauzíró és szerkesztő, melyért nívódíjat is kapott. A Hegymászó Bizottságnak nyolc évig volt az elnöke, és ma is tagja.

DEZSÉNYI JÁNOS (69) – DÉKÁNY PÉTER (29):

A magyar hegymászás nagyjai. Száz éve halt meg Zsigmondy Emil dr.

Lóczy terem, 1985. november 15.
Hallgatóság: 77 fő, ebből 49 tag.

D.J. az MFT Hegymászó szakosztály elnöke, a Hegymászó folyóirat főszerkesztője.

D.P. MFT tag. Geológus, ipari alpinista. Négyyszer állt 7000 m-es csúcson. Vezetője volt az első magyar Himalája expedíciónak (Satopanth 1983) és az ezer km-es Spitzberga sítúrának 1985-ben.

ORBÁN PÁL (63) – VÖRÖS LÁSZLÓ (34):

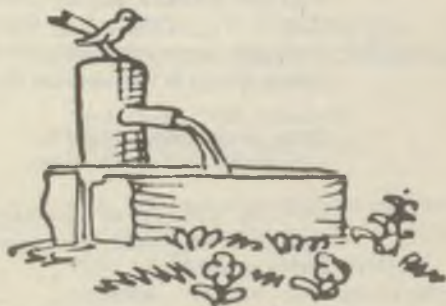
Magyarok újabb magassági csúcseredménye a Himalájában. Himalchuli, 1985

TIT Stúdió, 1985. december 13.

Hallgatóság: 214 fő, ebből 50 tag.

O.P. MFT tag. A legeredményesebb hazai expedíció vezetőik egyike. (Atlasz 1978, Andok 1981, Himalchuli 1985)

V. L. MFT tag. Mindkét magyar Himalája expedíció tagja, (csak ő vett részt mind a kettőben) Csíkos Józseffel elérték a Himalchuli 7893 m-es csúcsát.

HAZAI UTAKON

Szakosztályunk 1985-ben meghirdetett útjainak összesítése:

6 gyalog
1 mászó
1 barlang
1 botanikai

összesen: 9 túra, 117 résztvevő, átlag 13 fő

- Január 6. József hegyi barlang (új felfedezés, 1984. IV.2.)
Vezető: Leél-Őssy Szabolcs (5 fő, ennél többet nem fogadtak)
- Február 17. Nagykovácsi – Nagy Szénás – Solymár
Vezető: Marossy Ferenc (8 fő)
- Március 30. Pilisszentlászló – Visegrád
Vezető: Puskás Elemér dr. (11 fő)
- Április 20. Vác – Naszály – Kosd
Vezető: Prinz Gyula dr. (14 fő)
- Május 12. BOTANIKAI séta. Szabadság hegy – Sorrento – Buda-
keszi
Vezető: Deák László dr. (32 fő)
- Május 19. MÁSZÓISKOLA, Oroszlán sziklák
Neidenbach Ákos (9 fő)
- Október 26. Nagykovácsi – Nagy Kopasz – Nagykovácsi
Vezető: Palla Gyula dr. (14 fő)
- November 23. Nagybányai út – Rozália tgy.
Vezető: Dezsényi János (15 fő)
- December 28. Biatorbágy – Kőhegy – Iharos – Biatorbágy
Vezető: Benke Magda (9 fő)

BARÁTI HEGYMÁSZÓ KLUBOK

Szakosztályunk minden BESZÁMOLÓ-jának megjelenése a baráti klubok anyagi támogatásával történik, melyért ez úton is köszönetet mondunk.

Az 1984. évi BESZÁMOLÓ az anyagi lehetőségekhez alkalmazkodva terjedelemben rövidebb lett a korábbi évekénél. El kellett hagynunk az előadások tartalmi ismertetését, és mindent szűkebbre venni, kivéve a II. részt (TAGJAINK MAGASHEGYI TÚRÁI).

Az 1984. évi BESZÁMOLÓ-hoz forint átutalással nyújtottak segítséget:

BUDAI ALPIN CLUB, vezetője Zsák Lajos

EXCELSIOR GMK, vezetője Börcsök Péter

FERENCVÁROSI TERMÉSZETBARÁTOK SPORTKÖRE

EXCELSIOR Hegymászó szakosztály, vezetője: Hoffmann György

ÉPITŐK GRÁNIT SPORTKÖRE, vezetője Kálló Antal dr.

adakozó Alkér András

MISKOLCI ALPIN CLUB, vezetője Szabó László

MONTSZERVIZ GMK, ajánló Neidenbach Ákos

* * *

Július Andrási vendégül látását, és előadói tiszteletdíjának fedezését 1985 májusában a Budai Alpin Club vállalta.

Mindezekért köszönetet mond az MFT Hegymászó szakosztálya.

ÜDVÖZLŐ LAPOK

Tagjaink útjairól az alábbi köszöntések érkeztek:

1985.

I. 25.	Bihari János	Remata (Szlovákia)
II. 4.	Radnóti Sándor és az Alpesi Rózsa	Rodope hegység
II.18.	Tass Viktor, Sibalszky Zoltán	Juli Alpok
II.23.	Barczikay László	Fogarasi havasok
III.21.	Neidenbach Ákos	Kaukázus
IV. 2.	Ozsváth A., Dékány P., Tarjányi I.	Spitzbergák
V. 9.	Móga János	Tanzánia
V. 20.	Adler-Rácz József	Rohács
VI. 4.	Orbán Pál és az expedíció tagjai	Himalchuli
VI. 6.	Bobály István	Szász Svájc
VI. 15.	Görgényi András	Harz hegység
VI. 18.	Puskás Elemér	Magas Tátra
VI. 20.	Zakariás Zoltán és felesége	Dachstein
VI. 28.	Bottyányi Ferenc	Retyezát
VII.12.	Horváth József	Bucsecs
VII.17.	Görgényi András	Brno
VII.20.	Benke Magda, Siklós György	Karni Alpok
VII.20.	Neidenbach Ákos	Magas Tátra
VII.22.	Szabó Gábor	Lappföld
VII.30.	Martinovich Valér	Magas Tátra
VIII.1.	Győri Jenő	Bakony
VIII.1.	Kovalik A., Szabó Z., Melicher S.	Kamniki Alpok
VIII.1.	Péterváry, Babcsán, Kollár, Szendrő	Kaukázus
VIII.2.	Fekete Antal	Vizsoly
VIII.15.	Zakariás Z., Kovács Z.	Kis Fáttra
VIII.17.	ifj. Szép Jenő	Cseh Óriáshegység
VIII.17.	Neidenbach Ákos	Karintia
VIII.20.	Fekete Antal	Nyugati Tátra
VIII.20.	Bobály István	Szász Svájc
VIII.21.	Adler-Rácz József	Gstaad
VIII.26.	Barczikay László	Magas Tátra
VIII.27.	Győri Jenő	Skócia
IX.16.	Fekete Antal	Fogarasi havasok
IX.17.	Schmatz Béla	Magas Tátra

IX.19. Puskás Elemér, Taba Andor
IX.22. Móga János
IX.27. Pogácsás György
IX.28. Zsák Lajos és a BAC tagjai
X.1. Kiszely György
X.14. Bottyányi Ferenc
X.29. Puskás Elemér
XII.hó. Schmatz Béla, Kunos Gábor

Magas Tátra
Tibet
Moszkva
Chamonix
Wilder Kaiser
Magas Tátra
Stromboli
Magas Tátra

SZEMÉLYI DOLGOK

- Az MFT 1985. június 24–26-ig tartotta Zalaegerszegeen tisztújító közgyűlését ill. vándorgyűlését. A közgyűlés, a jelölőbizottság javaslatára öt tiszteleti tagot választott. Ezek között volt DEZSÉNYI János a Hegymászó szakosztály elnöke.
- Szakosztályunk gyakorlata szerint a 70. életévüket betöltött tagok alkotják a NESZTOROK TESTÜLETÉT. Tisztelettel köszöntjük az új Nesztorokat, és azokat, akik öttel osztható számot töltek be.

70 éves	CZENNER Gyula dr. PRINZ Gyula dr. TÓTH–PÁL Sándor dr.
75 éves	STÉPÁN Nándor SZABÓ Ferenc ZAKARIÁS Zoltán
80 éves	KUNFALVI Rezső
85 éves	SZENTGYÖRGYI József

ÚJ TAGJAINK

Hegymászó Szakosztályunkba 1985-ben a következők léptek be:

Bíró Pál (78)	nyugdíjas	1089 Reguly Antal u. 30.
Csíkos József (31)	geofiz. mérnök	3529 MISKOLC, Felszabadítók u.42/a
Csoma Pál (23)	autószerelő	4100 BERETTYÓÚJFALU, Ságvári u. 1.
Hoffmann György dr.(36)	tud. munkatárs	1124 Fodor u. 97/B.
Kunos Gábor (30)	vill. mérnök	1108 Gőzmozdony u. 2.
Nagy András (22)	műtősségéd	4100 BERETTYÓÚJFALU, Táncsics tér 23.
Nagy Katalin (24)	id.ny.levelező	1027 Szász Károly u. 2.
Schmatz Béla Zsolt (25)	vegyészlaboráns	1036 Árpád fej. útja 69.
Toldi György (29)	oki. agrármérnök	2011 BUDAKALÁSZ, Magyar u. 10.
Tolnai István (24)	ipari alpinista	2510 DOROG, Gorkij út 16.
Tóth Csaba (27)	okl. építőmérnök	1196 Bajcsy Zs. tér 12–15.
Zsák Lajos (38)	vízép. technikus	1214 Rákóczi F. u. 345/D.

IN MEMORIAM

Komarnicki Gyula dr.
(1885–1975)

Születésének 100. évfordulója kapcsán emlékezünk meg róla. A HEGYMÁSZÓ HÍRADÓ 1975/2. száma a 90. születésnapjal foglalkozik. Bucsek Henrik, az életutat mutatja be. Székely Miklós MTSZ főtitkár és Nógrádi Gyula a hegymászó bizottság vezetője köszöntőjét hozza, majd Karlócai Jánosnak a Kossuth klubban elmondott ünnepi gondolatait, és Hrenkó Pálnak a „Kiváló Tátra térképekről” írt cikkét. Közli az 1926-os Tatra Kalauzból Triumetal mászóújtját a Hlinszka völgyből az északi falon át, melyet 1911. június 30-án Komarnicki Gyula és Román másztak meg először. Végezetül hozza az ünnepelt, JAVORINA c. írását xerox másolatban, ami megjelent a Turistaság és Alpinizmus IV. évfolyamában (1914).

Mikor ezt, a HEGYMÁSZÓ Komarnicki számát, Gyula bátyánk a kórházi ágyán kézbe vette, elgondolkodva azt mondta: Vajon ez nem nekrológ is? . . . Valóban a HEGYMÁSZÓ HÍRADÓ következő, 1975/3 számában búcsúztattuk őt.

A 80. születésnapot vidámabb körülmények között ünnepeltük meg. Grósz Alfréd meghívásunkra Késmárkról eljött Budapestre és előadást tartott 1965. október 8-án az ELTE Múzeum kert.-i „A” épületében „Turista érdekességek a Magas-Tátrában” címmel. Az itt élő szepesiek közül sokan eljöttek, és amikor az előadó belépett, felállva tapsolták meg.

Az előadás után a baráti kör a Kárpátia étterembe vonult, ahol a három 80 évest, Förster Kálmánt, Grósz Alfrédot és Komarnicki Gyulát köszöntöttük.

* * *

Komarnicki Gyula volt a Magyar Turista Egyesület Egyetemi Osztályából önálló egyesületté alakult Budapesti Egyetemi Turista Egyesület, a BETE első elnöke. Részt vett a Turistaság és Alpinizmus elindításában. Ennek első évfolyama bekötött példányát az alábbi dedikálással adta át Vigyázó János dr. Gyula bátyánknak.

Dr. Komarnicki Gyula barátommal, kedves fömunkatársammal halálával és megelégedéssel nyugtorn első jvi közös munkálkodásunk merem eredményes.

Budapest 1911. június 30. án

Dr. Vigharóczy János

Tátra kalauzai jelentek meg 1914-ben és 1926-ban. Az első Serényi Jenővel közösen írták, a másodikat „Serényi Jenő dr. hősi emlékének” ajánlotta. Az 1978-as kiadást már nem érthette meg. Ezt és az 1985-ben megjelentet Bucsek Henrik szerkesztette, és írta meg a hiányzó részeit.

Az 1931-ben a T. és A. kiadásában megjelent 1:50000 léptékű Magas Tátra térkép sziklarajzát Gyula bátyánk készítette. Ez a térkép és valamennyi kalauza a magyar földrajzi nevek őrzője.

A Magyar Turista Szövetség (MTSZ) tanácsának 1914–1926 között volt a tagja, majd társelnök volt 1933-tól 1938-ig.

A BETE megszüntetése után, a 10 évig hontalan egyetemiek a Magyar Földrajzi Társaság Hegymászó csoportjában gyülekeztek. Ennek első előadását 1957. december 6-án Komarnicki Gyula tartotta a Magas Tátráról.

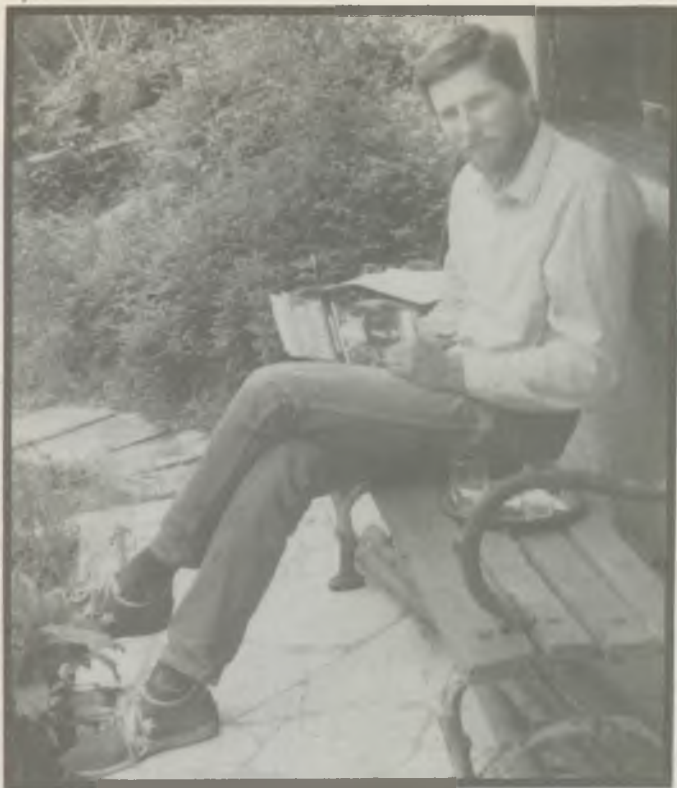
Csanádi Sándor
(1949–1985)

Bécsben ismerkedtünk meg. Peter Baumgartner mutatott be egymásnak, 1978. március 20-án. A következő évben a Martin utat kezdtük el Sándorral szép időben. (Sőtétben indultunk a Sziléziai házból) A Lengyel nyeregből a Kisgerlachfalvi toronyig jutottunk. Itt kaptuk a harmadik jégesőt. Április volt, és mi nedvesek. Abbahagytuk az utat. Első Tátra túrám 40. évfordulója volt 1983-ban. Sándor végtelen figyelme úgy rendezte, hogy a Karcsmár folyosón át érjük el a Gerlachfalvi csúcsot. Ott átadta Hillary könyvét „Kockázat nélkül nincs győzelem.” A kötetben kis lapocska volt ezzel a szöveggel „Tisztelt János bátyám. Első tátrai utad 40. évfordulóján fogadd ajándékkal tőlem ennek a nagyszerű hegymászonak őszinte hangú könyvét. Remélem, hogy a Gerlachfalvi csúcson adhatom át Neked sikeres közös mászásunk után a Karcsmár folyosón keresztül. Nagy megtiszteltetésnek venném, ha a félévszázados évfordulón is közös túrán vehetnék részt Veled. Sanyi”

Az MFT-ben tartott előadásainak nagy volt a közönség sikere. A Lóczy tereben „Harminckét magyar 7000 m-es csúcson” címmel Pamír összefoglalót tartott a 15 éve odajáró sikeres magyarokról. Soha még ennyi 7000-es személyiség nem gyűlt össze egy tereben. (1983. február 4.) A Mt. Everest első megmászásának 30. évfordulója alkalmából két előadást tartottunk a Világ tetejének hegymászó története címmel. A nagy érdeklődés miatt a Bocskai úti TIT Stúdióban rendeztük a megemlékezést. A második napi előadást Csanádi Sándor tartotta 1983. június 3-án. Utolsó szereplésén, a Spitzberga expedícióról szolt Futó Endrével és Sidó Zoltán dr.-al. (1984. február 3.)

Hegyi életét az Alpesi Rózsa Hegymászó egyesületben kezdte 1976. decemberében, melynek később vezetője is volt. Az ebből különvált Budai Alpin Club elnöke lett 1984. január 1-től. Szerencsés kezű vezető volt, aki szigorú volt önmagához is. A Kárpát koszorún kívül, többször járt az Alpokban (kétszer is a Mont Blanc) és a Kaukázusban, ahol az Elbrusz két csúcsát sikerült egy nap alatt kereszteznie. A Pamírban a Korzsényevszkája volt az első 7000-ese. A második magyar Himalája expedíció elindulásán sokat fáradozott. Ennek a vállalkozásnak helyettes vezetője volt. A Himalchuli délnyugati gerincén a kettős és hármas tábor között, feltehetőleg a jégfalnál, 1985. május 16-án Greskovits Péterrel a rendkívüli erejű hóiharban eltűnt. Személyében egy hegységnek él, a közösségért sokat dolgozó, szakosztályunkat készséggel támogató barátot veszítettünk el.

(Dezsényi)

**CSANÁDI SÁNDOR FIA SZÜLETÉSÉNEK HÍRÉT HOZZA
A HÚVÖSVÖLGYBE**

Foto: Dezsényi

MONT BLANC CSOPORT ES A MERE DE GLACE

Zsigmondy Emil dr.
(1861–1885)

Születésének 100. évfordulóján, csakúgy mint halálának centenáriumán szakosztályunk önálló előadással emlékezett meg a vezetőküli hegymászás úttörőjéről. Az a szellemi hagyaték, az az eszmei örökség, amit Zsigmondy ránk hagyott, ma is időszerű. A pilisi Vaskapunál minden év őszén kegyeleti megemlékezésre gyűlnek össze a mai hegymászók, és megkoszorúzzák az ott elhelyezett emléktáblát.

A volt Magyar Turista Egyesület ZSIGMONDY TÁRSASÁGA nevében ilyenkor Bucsek Henrik mond megemlékezést.

H Í R E K

Eötvös Loránd Tudományegyetem Általános Iskolai Tanárképző Főiskolai Kar (1075 Budapest, Kazinczy u. 23–27.) Mérő József dr. tanszékvezető főiskolai tanár leveléből, 1985. január 10.

„Hálásan köszönjük azokat a kiadványokat, melyeket az MFT Hegymászó szakosztály működéséről kapunk. Ezek igen jól hasznosíthatók oktatási munkánkban, amelynek a regionális földrajz szerves részét képezi. Nagyon reméljük, hogy a továbbiakban is kaphatunk a Beszámolóiból, vagy a szakosztály bármely más kiadványából.”

* * *

A Magyar Természetbarát Szövetség HEGYMÁSZÓ BIZOTTSÁGA újjáalakult. Elnök Péterváry Gábor, titkár Futó Endre dr. (tartós svájci kiküldetésben) tagok: Babcsán Gábor, Bucsek Henrik, Csanádi Sándor, Dezsényi János, Fekete István, Halmos Péter, Kovalik András, Ozsváth Attila, Schmatz Béla Zsolt, Szabó László, BTSZ részéről Egri Péter. Első ülésüket 1984. március 14-én tartották. A bizottság kivétel nélkül MFT tagokból áll.

* * *

A Himalchuli expedíció címét megkapva (SHERPA COOPERATIV PLDT, HUNGARIAN EXPEDICIO KAMALTOXHARI PO 1338, KATMANDU, NEPAL) 1985. május 20-án Dezsényi még aznap írt Csanádi Sándornak a hazai eseményekről, és gratulált Zoltán fia első születésnapjára. Akkor még nem tudtuk, hogy a címezett, május 16-án, tehát négy napja eltűnt 7000 m magasságban egy hóviharban.

* * *

A levél repülőpostai továbbítására Budapestről Katmanduba mindössze 10 Ft-os bélyeg kellett.

* * *

Veterán hegymászók találkozója a Kaukázusban. A második világháború befejezésének 40. évfordulója alkalmából a SZU meghívott bolgár, csehszlovák, NDK, román és magyar veterán hegymászókat. A lengyelek részéről nem érkezett senki. A magyar küldöttség tagjai: Bucsek Henrik, Dezsényi János és Puskás Elemér dr. voltak. A találkozót május 25-től június 2-ig tartott.

* * *

A ma élő legeredményesebb hegymászó Reinhold Messner. 1978-ban ő volt az első, aki Peter Habelerrel elérte a Mt. Everest csúcsát oxigénpalack nélkül. Volt olyan éve is, amikor három nyolcezres csúcsán állt.

Az 1985-ös év sem telt tétlenül. Április 24-én az Annapurna I.-t mászta meg társaival (8078 m). Az útvonal, amin feljutottak az ÉNY fal, egyike a Himalája nagy falainak. Mintegy 3000 m az a szintkülönbség, amit le kellett győzniük 50 és 90 fokos meredekség mellett. A csúcstól egy nagyon kitett gerincen érték el. Visszafelé követték a felfelé kiépített táborok útvonalát.

Alig három héttel később másodmagával a Dhaulagiri csúcsán állt (8172 m). Az Annapurnával ellentétben ide alpesi stílusban jutottak fel. Nem építettek ki táborokat, minden felszerelésüket magukkal vitték. Útvonaluk az ÉK gerinc volt.

Messner módszeresen járja be a nyolcezresek világát. Nem titkolt szándéka mind a 14-re feljutni. Eddig 12 csúcson állt. Hátra van még a Makalu és a Lhotse.

A dél-tiroli Messner abban is a hegymászók élén áll, hogy eddig 16 alkalommal ért el 8000-es csúcsot, vagyis egyes csúcsokra többször is feljutott.

* * *

A kaukázusi szakosztályi vándorgyűlés (1984. augusztus 15–28) résztvevőinek dia és filmanyagát a Lóczy teremben mutattuk be. Csak a résztvevők kaptak meghívót az 1985. január 18-i összejövetelre, illetve az általuk meghívottak.

* * *

Négy nyugatnémet széllovas (szörfös) Katmanduból 23 teherhordóval 20 nap alatt érte el az Annapurna lábánál 4790 m-en lévő Tilicho tavat. Itt nyilván az alkalmatlan körülmények miatt egy órát időztek és sportoltak, majd visszafordultak. Mindenesetre elmondhatták, hogy ebben a magasságban eddig csak ők használtak szörfőt.

* * *

Orbán Pál távirata 1985. május 28-án feleségének „Május 16-án Csanádi Sándor és Greskovits Péter a hóiharban eltűnt. Keresésük eredménytelen volt. Május 23-án Vörös László és Csíkos József elérte a csúcsot. A családokat kérjük értesíteni. Köszönjük a nehéz feladat bonyolítását.”

* * *

Mikor a második magyar Himalája expedíció hazaérkezett, a soron következő HB értekezletre (1985. június 2.) Péterváry Gábor elnök meghívta az expedíció vezetőjét Orbán Pált, és a Himalchuli csúcsát elérő Csíkos Józsefet és Vörös Lászlót. — A cél az volt, hogy első kézből hiteles adatokat és részleteket halljon a bizottság. De volt egy másik időszerű kérdés is, a hogyan tovább?

Hiszen az első magyar Himalája expedíciónak is volt vesztesége: Jankovich László. De most ketten nem jöttek vissza: Csanádi Sándor és Greskovits Péter. . . Szabad-e folytatni az ilyen vállalkozásokat?

Többen szóltak hozzá. A vélemények eltértek egymástól.

Amikor Dezsényi Jánosra került a sor, ezeket mondotta: A Nanga Parbat 8125 m-es csúcsának elérésére csaknem 60 évig folytak kísérletek. 1895-ben az angol Mummery kezdte, ott veszett. 1932 és 38 között a németek négyszer vezettek expedíciót, eredmény nélkül, de sok veszteséggel. Végül az osztrák Hermann Buhl érte el elsőnek a csúcsot, egyedülmenetben 1954-ben. A hegymászás áldozatokkal jár. Az emberek többsége bár ágyban hal meg, mégis lefekszenek esténként, hogy erőt gyűjtsünk a következő napra.

A hegymászás a különleges testi-lelki erőgyűjtés sajátos módja. . .

Lehet nagyszerű a felszerelés, lehet hibátlan a szakértelem, de a természet erői nagyobbak nálunk. Így minden hegyi vállalkozást a jó szerencsének is kísérenie kell.

Szomorú az ami történt, de nem ok arra, hogy felhagyjunk a Himalája vállalkozásokkal.

* * *

Nógrádi Gyula 1985. augusztus 5-én, életének 84. évében hosszú betegség után elhunyt. A hegymászó bizottság vezetője volt 1966–74-ig. Egy alkalommal, baráti beszélgetés során ezt mondta: Mindannyian hálásak vagyunk az MFT Hegymászó szakosztályának azért, hogy a külföldi előadók meghívásával és ezek előadásaival annyiunknak oly sok örömet szerez.

* * *

Zsigmondy Emil halálának 100. évfordulója alkalmából tartott előadásunkon 1985. november 15-én, megjelent dr. Tavasz Istvánné született Zsigmondy Magdolna. Az ő dédapja Zs. Pál ügyvéd, Emil édesapjának, Adolfnak volt testvére. Vendégünk ma is tartja a rokonságot Ausztriában élő Zsimgondyakkal, nevezetesen Emil testvérének Richárdnak — aki Nobel-díjas vegyész volt — leányával.

A Dorogi Bányász Sport Club Hegymászó szakosztályának tagjai 1985. szeptember 20–30-ig hegymászó kiállítást rendeztek Dorogon. A tárlókban elkülönülve szerepeltek a különböző hegymászó tevékenységek – mint a sziklamászás, jégmászás, magashegyjárás, sialpinizmus és expedíciós vállalkozások – eszközei.

* * *

A lengyel Wanda Rutkiewicz – aki meghívásunkra kétszer is tartott előadást Budapesten – 1985. január 19-én Dél–Amerikában elérte az Aconcagua 6960 m-es csúcsát a híres Déli-fal francia útján. – Néhány hónappal később július 15-én a Nanga Parbaton állt (8125 m). Az utóbbit, egy négyfős lengyel női csapatban hajtotta végre. Ez volt a lengyel hegymászónők harmadik nyolcezrese, amit önállóan, csak nőkből álló együttesben hajtottak végre.

* * *

A Budai Alpin Club 1985. február. 2–3-án Csanádi Sándor szervezésében az Alacsony–Tátrában megrendezte a második Sialpinista Rally-t, viharos erejű szélben és havazásban. A BAC által 1984-ben alapított kupára ezúttal Szabados Miklós és Varga József neve került bevételre.

* * *

HEGYMÁSZÓ IRODALOM 1985-ben

- A Turista Magazin minden számában HEGYMÁSZÓK HÍREI
- a MTSZ HB folyóirata a HEGYMÁSZÓ két alkalommal jelent meg 68 ill. 64 oldal terjedelemben
- Balázs D. Oszkár – M. Szabó Imre: Magyarok a Kilimandzsárón, 110 oldal + 16 oldal képmelléklet
- Neidenbach Ákos: Feketekövek sziklamászó iskolái, 16 oldal

HAGYOMÁNYÁPOLÁS

75 ÉVE ÍRTA A TURISTASÁG ÉS ALPINIZMUS (T. és A.)

1910. július 15-én jelent meg a folyóirat első száma, amit Dr. Komarnicki Gyula és Dr. Serényi Jenő főmunkatársak közreműködésével Dr. Vigyázó János szerkesztett. Kiadta a Budapesti Egyetemi Turista Egyesület. Készült ifj. Keller Ernő könyvnyomdájában Budapest, V., Csáky u. 10.

Az alig egy esztendeje önállósult BETE (a Magyar Turista Egyesület Egyetemi Osztályaként kezdte működését) évkönyvet adott ki, melyben az Egyetemiek eddigi működését foglalta össze 1904–1909-ig, tehát a BETE megalakulásának történetét és alapszabályát is tartalmazza a kötet. Az évkönyv 150 korona tiszta jövedelmet hozott. Ez adta a gondolatot a folyóirat alapításra.

* * *

Az első írás Serényi Jenőtől származik. Címe: „MUNKA ELŐTT.” Ebben foglalja össze a célkitűzést, és rögzíti, hogy az Egyetemiek addig is tolforgatók voltak, csak saját lap hiányában addig különböző helyeken jelentek meg írásaik. (1. o.)

* * *

Az első cikket Komarnicki Gyula írta: „A Gerlachfalvi csúcs megmászása a Kacsavölgyből” címmel. Ezt az útvonalat Román testvérével, 1909. VII.28-án elsőnek mászták meg. A Sziléziai házból 4.10-kor indultak, és a Lengyel nyeregben 20 fős csoporttal találkoztak, akik valamivel előbb érkezett lengyelek voltak. (3.o.)

* * *

A Magyar Kárpát Egyesület fából építendő menedékházának terveit a Kőpataki tónál (Magas Tátra), a földművelésügyi miniszter tűzveszélyesnek minősítette, és nem hagyta jóvá. (23. o.)

* * *

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA EGYESÜLET, BUDAPESTI (BUDAI)
TORNA EGYLET TURISTA OSZTÁLYA DUNÁNTÜLI TURISTA FÖYE
SULET, MAGYARORSZÁGI KARPÁT EGYESÜLET, MAGYAR BÍ KLUB
MEÖBEK EGYESÜLET ÉS A SPORTKEDVELŐK KÖRE TURISTA OSZ-
TÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA

I. ÉVFOLYAM
1910—11.

Dr. KOMARNICKI GYULA és Dr. SERÉNYI JENŐ

főmunkatársak közreműködésével szerkesztette:

Dr. VIGYÁZÓ JÁNOS

KIADTA:

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA EGYESÜLET

IFJ. KELLNER ERNŐ KÖNYVNYOMDÁJA

Budapest V., Csáky utca 10

TARTALOM: T. és A. I. évfolyam 1910—11.

TARTALOM.

Önálló cikkek a munkatársak névsorában.

			Oldal
<i>Barcza Imre:</i>	A Winkler-torony megmászása	2 képpel	33
<i>Behyna Miklós:</i>	A Vihorláton	2 „	124
<i>Dobrovics József:</i>	Romok	7 „	293
<i>Dr. Geszti Andor:</i>	A tátrai tragédiához		215
<i>Graf Samu:</i>	Őszi délután a Fertőn	6 „	109
<i>Grósz Alfréd:</i>	A Sárgatorony (2355 m.)	6 „	311
<i>Héder János:</i>	Egy kis máramarosi séta	4 „	36
	Óreg malom (költemény)	1 „	114
<i>Hefly Gy. Andor:</i>	A Börzsöny-hegységen keresztül télen	3 „	199
<i>Hoffmann Ottó:</i>	A Dachsteinon át	6 „	115
<i>H. K. L.:</i>	† Alexander Burgener		130
<i>Dr. Jankovics Marcell:</i>	Montblanc (költemény)	2 „	14
	Aiguille du Chardonnet (3824 m.)	5 „	193
	Fletschhorn (4001 m.) és Laquinhorn (4005 m.)	5 „	317
<i>Jordán Oszkár:</i>	Az Ortler (3902 m.) megmászása a Marltgraton	5 „	230
<i>Kantavári:</i>	A Mecsek	1 „	16
	A Mecsek Egyesület ünnepe	2 „	294
<i>Kerekes Pál:</i>	Gerincutakon	3 „	260
<i>Dr. Komarnicki Gyula:</i>	A Gerlachfalvicsúcs megmászása a Kacsavölgyből	4 „	3
	A Hátsó Barát	4 „	99
	Új hóban	7 „	279
<i>Dr. Komarnicki Roman:</i>	Dr. Emil Zsigmondy	1 „	61
	† Klímeck Bachleda	1 „	128
	Fehér ünnepnapok (Térycsúcs, Fecsketorony)	5 „	163
	Két situra (Rax, Schneeberg)	12 „	219, 253

			Oldal
<i>Leányi Derső:</i>	Az Irottko vidékeről	5 képpel	93
<i>Madaras Jenő:</i>	Sível a Patrian	5 „	137
<i>Maurer Artur:</i>	A Keresztény-havason (1804 m.)	5 „	357
<i>ifj. Mervay Sándor:</i>	A káposztafalvi mészhegyiség szurdokvölgyeiről	4 „	326
<i>Oppitz Sándor:</i>	A vinnai tó	1 „	355
	Botanikus kertek a Magas Tátrában	1 „	267
<i>Dr. Ország Oszkár:</i>	A téli sportok hatása az emberre	1 „	177
<i>Plökl Antal:</i>	Siturám a Babia Gorára és Gyömbérre	5 „	204
<i>Schöttler Horst:</i>	Szilveszteri lángok (szemelvény, fordítás)	1 „	179
<i>Dr. Schwicker Richard:</i>	Nyári siturák	1 „	91
	Svájci tapasztalatok	4 „	297
<i>Dr. Serényi Jenő:</i>	Munka előtt	1 „	1
	A Feldkopf-Zsigmondycsúcs (3085 m.)	5 „	77
	A téli túrák a Magas Tátrában	3 „	151, 242
	Bíber Andor halálos balesete a Magas Tátrában		209, 242
	Nemzetközi siverseny Tátra-széplakon	2 „	228
	Frater Corbinianus	6 „	342
<i>Dr. Strömpl Gábor:</i>	A Strombolin	2 „	19
	A poloninák	4 „	287
<i>Dr. Tóth István:</i>	Sétaközben (a Magas Tátra vadaskertjében)	1 „	50
<i>Dr. Vigyázó János (Janusz):</i>	Az osztrák Karszt labirintjai-ban	2 „	44
	Tengerparton	2 „	89
	Téli túráim a Tátrában	8 „	142
	A tátrai balesethez		242
	A befagyott Balatonon	9 „	270
<i>I. Zakariás Sándor:</i>	Kloptanya és Rablókó	3 „	121
	Téli séták a szopotnyicai völgyben	3 „	239
	Látogatás a „Boszorkányok tanyáján”	1 „	332
† <i>Dr. Zsigmondy Emil:</i>	A Matterhorn (fordítás)	5 „	67

Fenti cikkiró munkatársainkon kívül amatőr-fényképfelvételeket, rajzokat, hivatalos tudósításokat, irodalmi ismertetéseket, apróságokat a következők szolgáltattak I. évfolyamunkhoz:

Dr. Bárczy István, Bászai Jenő, Berán Nándor, Dr. Bruchner Gyozó, Chmielowski Janusz, Csepcsányi Tibor, Csermák Malyás, Czervinski W., Delmar Waller, Déry József, Dudryk M., Faragó Géza, Fehér Gyula, Frengő Lajos, Freund Zoltán, Dr. Guhr Mihály, Hacker E., Halvan Ferenc, Horn K. Lajos, Dr. Hruby Ede, Janny László, Dr. Jordan Károly, Kiss József, Kordys Roman, Kronich Camillo, Lauser István, Dr. Littfass Erno, Dr. Löczy Lajos, ifj. Löczy Lajos, Magyar R. Emil, Malyusz Egyed, Dr. Marberger Sándorné, Marcsek Aladár, Máty Dezső, Maslanka J. Maurer Endre, Mayer Alfréd, Müller László, Nagy Dezső, Nagy Géza, Neumann Sigfried, Pásztor Mihály, Dr. Péteri Ferenc, Petrik Lajos, Pötschacher Rezső, Schildknecht H., Schmidt Nándor, Schneid M., Schweickhart Hermann, Sebesta Kolos, Siegmeth Károly, Dr. Siegmeth Lajos, Simkó Gusztáv, Szaffka Tihamér, Dr. Szemethy Károly, Szépligeti Gyözö, Tary Lajos, Temmel F., Teschler László, Trautsch József.

Hivatalos rész.

	Oldal
Budapesti Egyetemi Türista-Egyesület	23, 52, 82, 104, 106, 131, 132, 180, 216, 243, 274, 304, 362
Budapesti (Budai) Torna-Egylet Türista Osztálya	25, 54, 132, 183, 304, 335, 362
Dunántúli Türista-Egyesület	25, 55, 83, 105, 217, 335, 363
Magyarországi Kárpát-Egyesület	23, 24, 52, 53, 54, 82, 83, 106, 131, 180, 181, 182, 217, 218 244, 274, 303, 334, 362
Magyar Si Klub	24, 83, 105, 132, 180, 181, 182, 217, 218, 275, 303, 335
Meccsek-Egyesület	24, 82, 83, 105, 182, 216, 218, 274, 302, 334
Sportkedvelők Köre Türista Osztálya	217, 245

Irodalmi ismertetés.

Évkönyvek.

Akademischer Alpenverein Berlin, jelentése. VII. évf. 1910	308
Dunántúli Türista-Egyesület évkönyve. VII. évf. 1909	28
Dunántúli Türista-Egyesület évkönyve. VIII. évf. 1910	305
Jahrbuch des Siebenbürgischen Karpaten-Vereines. XXX. évf. 1910	134
Jahrbuch des Schweizer Alpenclub. XLV. évf. 1909-10	185
Jahrbuch des Wintersportes. 1910-11	339
Jahresbericht der Section Uto. 1910.	367
Magyarországi Kárpát-Egyesület évkönyve. XXXVII. évf. 1910	25
Magyarországi Kárpát-Egyesület évkönyve. XXXVIII. évf. 1911	366
Magyar Si Klub évkönyve. III. évf. 1910	366
Meccsek Egyesület évkönyve. XIX. évf. 1909	28
Meccsek Egyesület évkönyve. XX. évf. 1910	275
Pamiętnik Towarzystwa Tatrzanskiego	368
Si, Jahrbuch des Schweiz. Ski-Verbandes. V. évf. 1909	184

Ski-Chronik. 1909—10	Oldal 339
Sprawozdanie Karpackiego Towarzysztwa Narziaz. 1910	247
Zeitschrift des Deutschen und Oesterreichischen Alpenvereines. XL. evl. 1909	26

Folyóiratok

A fény. (A fotografia a turistáság szolgálatában.)	84
A turista. (Korcsmáros Nándor és Solymássy E. Oszkár)	133
Aradi Turisták Lapja. (Dr. Schmidt János)	58, 246
Der Winter. (E. W. Schmidkunz)	134, 339
Deutsche Alpenzeitung. (E. W. Schmidkunz)	186
Élet. (Izsóf Alajos)	106, 187
Erdély. (Dr. Szádeczky Lajos és M. Kováts József)	246
Mitteilungen des Deutsch und Oesterreichischen Alpenvereines. (H. Hess)	307
Natur. (R. H. Francó)	247, 340
Oesterreichische Alpenzeitung. (Hans Wödl)	308
Taternik. (Roman Kordys)	277
Tátravidék. (Dr. Forberger Béla)	187
The Alpine Journal	363
Turisták Lapja. (Dr. Téry Ödön)	132, 246
Turista Közlöny. (Moussong Géza)	28, 58, 246

Térképek, képek, naptárak.

A Halastó. (Paul Linke festménye)	107
Alpenkalender 1911. (Speemann-féle)	187
Balaton és környékének turista térképe	58
Erdély kézi térképe. (Homolka József)	85
Tátra-Album. (Compton E. T. festményeiből)	187

Önálló művek.

Alpenmärchen. (F. I. Vonbun)	308
Alpines Bücherverzeichnis	278
Atletika (Gerentsér László)	367
Anwendung des Seiles	308
A tájképfestés története a XVII. században. (Berzeviczy Albert)	305
Az ifjúság testi nevelése. (Mosso Angelo)	84
Das Klettern im Fels. (Franz Nieberl)	188
Denkmäler der Natur. (R. H. Francó)	278
Die Alpen und ihre Maler. (E. W. Bredt)	307
Die Natur in der Alpen. (R. H. Francó)	278
Erdély. (Dr. Reich Milton Oszkár)	187
Excelsior! Ein Bergsteigerleben. (Von Georg Freiherrn von Ompteda)	57
Finessen vom Leben, Lieben, Lachen. (Schöttler Horst)	184
Flore des Alpes. (Par L. et prof. C. Schröter)	277
Goldenes Buch des Sports. 1910. (Speemann's)	368
Hinaus in die Ferne! (E. Menendorf)	366
Hochtourist. (Purtscheller-Hess)	58
Kalauz Rozsnyó és vidéke számára. (Dr. Hazslinszky Rezső)	57
Kaukázus. (Dechy Mór)	183

	oldal
Laurin király rózsáskertje. (Dr. Komarnicki Gyula és Roman)	276
Lőse szabad királyi város kalauza. (Mirkva János)	107
Magas Tatrában fekvő Menguszfalvi völgy, Omladék völgy, valamint a Vadorzu- hágó botanikai ismertetése. (Nyárády Erasm. Gyula)	134
Magyarország. (Magyar királyi államvasutak)	26
Muskolci kalauz. (Lippay Béla)	106
Mit Ski und Rodel. (Von W. Romberg)	185
Naturbibliothek. (R. H. Francé)	186
Pekingtől—Párisig automobilon. (Barzini Luigi)	133
Przewodnik po Tatrach IV. (Chmielowski Janusz)	58
Soproni Túrlista Kalauz. (Dr. Thirring Gusztáv)	26
Tatrai felolvasások	277
Tirol und die bayrischen Alpen. (Von M. Allihn)	85
Turistaság a nevelés szolgálatában. (Szilágyi Gyula)	186
Utazásaim Belső Ázsiában. (Dr. Printz Gyula)	184, 245
Utazások könyvtára. (Halász Gyula)	246, 238
Utikönyvek. (Dr. Szemlér Lőrinc)	58
Zarys rozwoju narciarstwa polskiego. (Kordys Roman)	84

Figyelő.

A Balaton körül	31
A badacsonytetői túristaház	88
A javorovavölgyi katasztrófa	135
A Magyar Földrajzi Társaság	107, 190
A Matterhorn. (Compton E. T. festménye)	248
A nyári si	31
A tátrai obszervatórium	59
A tátrai téli szezon	136
A Téryhorostól a Feketetoronnyig húzódó gerinc magassági adatai	189
A világ legmagasabban fekvő telefonhálózata	136
Az aggteleki csepkőbarlang	59, 108
Az alpinizmus történelméről és kulturális szerepéről	136, 188
Az Erzsébet kilátótorony a Jánoshegyen	88
Az idegenforgalmi szövetség megalakulása	309
Bronc-út	192
Club Alpino Fiumano	59
Csogo-Ri	190
Dohányzás a hegyek között	191
Dr. Dessauer túra-gyógyszertára	107
Előadás Kassáról és Abauj Torna vármegyéről	248
Erreth Jolánka †	85
Északi játékok	369
Fegyvergyakorlat télen	191
Felolvasás a Felső Tisza vidékéről	136
Felolvasás a Gümör-szepesi barlangvidékről	87
Fischer Miklós kitértetése	28
Hálósák	309
Hübel ételmi zacskója	86
Iskolai kirándulások	309

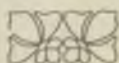
	Oldal
Kilencéves hegymászó	85
Lezuhant hegymászók	86
Magas Tátra túrák	30, 60, 87, 108
Magyar Jogász Sport-Egylet kirándulása	32
Magyar Turista-Egyesület	30, 108, 192, 369
Mosso Angelo	248
Nagyszebeni turista mozgalmak	87
Napkeletre! (Aradi Turista-Egylet)	310
Nemzetközi fényképiállítás	29
Schweizer Alpen-Club	190
Sítanfolyam	248
Szegedi Turista-Egyesület	369
Téli sportélet a Tátrában	189
Természeti szépségek megóvása a Balaton körül	85
Dr. Téry Ödön arcképe	107
Őnökdi új menedékház	59
Villamosvasút a Tátrában	30, 87
Wachter Jenő-emléktábla megkoszorúzása	59

Szerkesztői üzenetek:

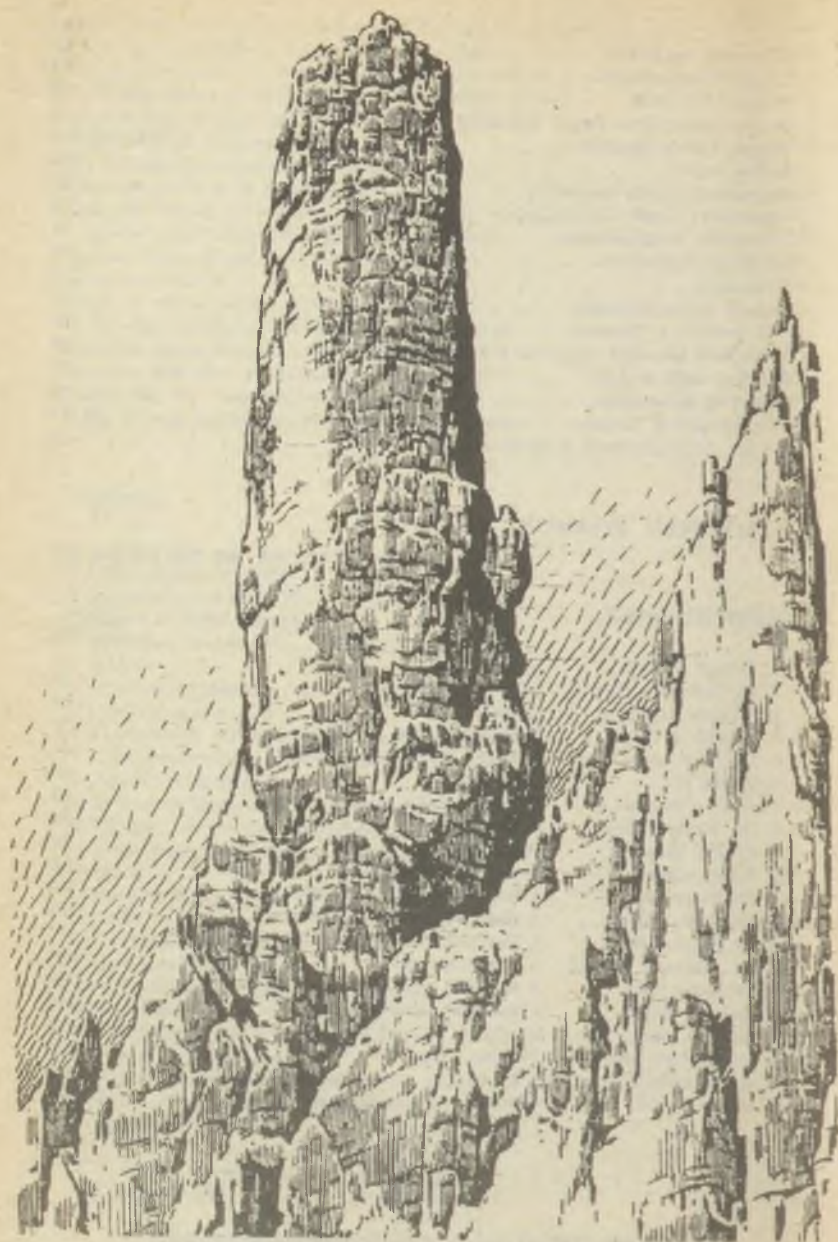
32, 60, 88, 108, 136, 192, 218, 248, 278, 310, 340, 370

Műmellékletek.

	Utánna következő oldalszámok
1. Magyar R. Emil: Magas Tátra	1
2. Dr. Jankovics Marcell: Útban a Montblancra	15
3. Reimann György: Mecsek vadonja	17
4. Würthle & Sohn: A Winkler-torony	33
5. Dr. Tóth István: A Magas Tátra vadaskertjéből	51
6. Wehrli A. G.: Matterhorn	61
7. E. T. Compton: Zsigmondy-csúcs	77
8. Dr. Vigyázó János: Halászbárka	89
9. Kordys Roman: Hátsó Barát	99
10. Faragó Géza: Őszi délután a Fertőn	109
11. Dr. Hruby Ede: A Szoliszko-gerinc a Pátriáról	137
12. Dr. Hruby Ede: A Bibircscsoport az Otto-csúcsról	153
13. Dr. Vigyázó János: A Konciszta és Gerlachfalvi csúcs	171
14. Dr. Jankovics Marcell: A Chardonnet-gerinc	193
15. Dr. Hruby Ede: A Marltgrat tornyai	231
16. Kronich Camillo: A Rax-plató letörései	255
17. Schmidt Nándor: Hóvihar a Papirusz völgyben	279
18. Dr. Vigyázó János: Visegrád romjai	295
19. Dr. Komarnicki Gyula: A Középorom és Sárgatorony északról	311
20. Müller László: Stülserjoch útja az Ortlerrel	341

TARTALOM: T. és A. I. évfolyam 1910–11.

A BETE választmánya megszavazta annak az egyesületi bélyegnek a költségét, melyet a tagok menedékház könyvekbe ragasztottak, oda, ahová túráikat beírták. A bélyeg a Tátra csúcsot ábrázolja, és alkotója az a Berán Nándor, aki a BETE jelvényt is megálmodta és készítette. (23. o.)

* * *

Villamosvasút a Tátrában. A Tátrafüred és Csorba tó közötti szakasz építését még ebben a hónapban elkezdi (1910. VII.) (30. o.)

* * *

A T. és A. első évfolyam 3. számát (1910. szeptember) teljesen Zsigmondy Emil halála 25. évfordulójának szenteli. A bevezető oldalakat Komarnicki Román (Gyula öccse) írta. (61. o.) Majd Zsigmondy Emil dr. A MATTERHORN c. írása következett 1885-ből — tehát halála évéből — arról, hogyan tették meg az utat a Zmutt gerincen át. (67. o.) Serényi Jenő dr. A Feldkopf-Zsigmondy csúcsról (3085 m) írt. (77. o.)

A sír megkoszorúzása. St. Christophe előljárója levélben értesítette a Budapesti Egyetemi Turista Egyesületet, hogy „a koszorút megkaptam, és kívánságuk szerint, kegyeletes kötelességemnek tartottam, hogy azt magam helyezzem el, sajnálatra méltó honfitársuk, a kiváló alpinista, Zsigmondy Emil dr. sírjára”. (82. o.)

* * *

Az Erzsébet kilátó felavatása fényes ünnepség keretében, sok politikai nagyság jelenlétében 1910. szeptember 8-án megtörtént. „Csak a turista egyesületek hiányoztak. De hát a főváros hatósága nem tartotta érdemesnek a sok méltóság között meghívni a turistákat is” (88. o.)

* * *

A Magyar Földrajzi Társaság 1910. szeptember 25-én tartotta IV. vándorgyűlését Székesfehérvárott. A 35 fős csoport Lóczy Lajos dr. elnök vezetésével előző este érkezett. A vonatnál a megye főispánja és a város polgármestere várta a résztvevőket. Az ismerkedési esten Cholnoky Jenő dr. teremtett kedélyes hangulatot. – A másnapi ülésen ismertetésre került a nyolc évig készült, lexikon terjedelmű Balaton mű, mely a modern geográfia és összes segédtudományaiban korszakalkotó. – Prinz Gyula dr. (a mi Prinzünk édesapja, Szerk.) Tien San előadása különös érdeklődésre szolgált. Mintegy 1500 fő vett részt az előadásokon. (107. o.)

* * *

Klímeek Bachledaról (1849–1910) a kiváló goral vezetőről, aki a Magas Tátrában mentés közben vesztette életét, részletesen beszámol a folyóirat (128. o.)

* * *

A Budapesti Egyetemi Turista Egyesület október 23-án tartotta vándorgyűlését a Vág völgyében, pontosabban a Szulyói várban. (131.o.)

Ez alkalommal olvasta fel Kerekes Pál: Gerincutakon c. írását, amit a T.és A. közölt a kötet 26. o.-án.

* * *

Ismerteti a közel egy évi késéssel megjelent Turisták Lapja 1909 decemberi számát. Ebben Téry Ödön az MTE lelépő elnöke, a lap főszerkesztője búcsúzik az egyesület tagjaitól és a lap olvasóitól (133. o.)

* * *

A T. és A. 1910. decemberi száma a téli Tátráról szól. Madaras Jenő dr.:Sível a Pátrián (137. o.), Vigyázó János dr.:Téli túráim a Tátrában (142. o.), Serényi Jenő dr.:A téli túrák a Magas Tátrában (151. o.), Komarnicki Román dr.:Fehér ünnepnapok címmel írtak. (163.o.)

Az Egyetemi Turisták (BETE) Jankovics Marcell dr. tiszteletére vacsorát rendeztek. Az ünnepi szónok Komarnicki Román dr. az egyesület elnöke volt. (190. o.)

* * *

A Magyar Földrajzi Társaság december 8-án a Magyar Nemzeti Múzeum dísztermében tartott ülésén a híres amerikai Bullock-Workman házaspár tartott felolvasást az 1908. évi VI. Himalája expedíciójáról. (190. o.)

* * *

A Svájci Alpin Clubnak 1909-ben 56 osztálya volt, összesen 10.891 taggal. Menedék-házainak száma 76 (190. o.)

* * *

A Csogo—Ri vagyis a K2 megmászására az első kísérlet 1892-ben történt, majd tíz év múlva újra próbálkoztak. Az abruzzoi herceg 1909 tavaszán 300 fős expedícióval érkezett a csúcs alá. A déli oldalon 5560 m-ig jutottak fel. — A K2-től nyugatra álló, és akkor Sella Savoinak elnevezett csúcstról (6666 m) vették szemügyre az ÉNY-i gerincet, és megállapították, hogy a K2 erről az oldalról sem érhető el. — Ezt követően a herceg megmászta a Windy Gap csúcsát (6233 m), hogy az ÉK gerincet is szemügyre vegyék. Körbe járva a hegyet meggyőződhetek arról, amiben eddig kételkedtek: „Ha valaha ember a K2 kristály fejére teszi a lábát, úgy az nem hegymászó lesz, hanem a levegőn át jut oda.”

Ha a K2 nem is sikerült, 1908. július 12-én a 8047 m-es Broad Peak-en 7400-ig jutottak. Így az abruzzói herceg e napig a hegymászásban világsúcstartó. (190. o.)

* * *

A Magyarországi Kárpát Egyesület kérte a kereskedelmi minisztert, hogy valamennyi menedékháza kapjon telefont. A miniszter belátva, hogy ennek a segélynyújtásban mekkora szerepe van, intézkedett. (217. o.)

* * *

A karácsonyi könyvpiac legértékesebb ajándéka Prinz Gyula dr.: Utazásaim Belső-Ázsiában. A kötet ismerteti az 1906 és 1909-ben a Tiensan környékének feltárását. (245. o.) (A szerző 1967. nov. 27-én megjelent szakosztályi előadásunkon a Lóczy teremben, amikor Komarnicki Román „Hegyek az életemben” címmel tartott előadást 80. születésnapja alkalmából. Prinz Gyula akkor 85 éves volt. Szerk.)

* * *

Elisée Reclus az ideális anarchista féltette a hegyeket attól az időtől, amikor a lábától a csúcsig kiépített utak (nem gyalog ösvények) hálózják be, és tömegek lepik el a csend honát. Ezeket távol kívánta tartani. Csak aki küzd, szenved érte, azt engedte volna be a csodák világába. (249.o.) (Reclus kiváló geográfus is volt! Szerk.)

* * *

Grósz Alfréd: A Sárgatorony (2355 m) megmászásának leírását adja. (Érdekes, hogy 1910. szeptember 10-én a Téry házban hármukon kívül nem szállt meg senki. Szerk.) (312. o.)

* * *

A Magas Tátrában, a Hegyestorony első téli megmászását hajtották végre Grósz Alfréd és Komarnicki Gyula dr. 1911. április 23-án. Oda-vissza a keleti gerincen másztak. A teljes túraidő Tarpatakfüredről (Tarajkáról) 17 ó 45 p. volt.

* * *

Megjelent a Magyarországi Kárpátgyegesület újabb évkönyve 1500 magyar és 1400 német, összesen 2900 példányban. (244. o.)

* * *

50 ÉVE ÍRTA A TURISTASÁG ÉS ALPINIZMUS (T. és A.)

A folyóirat 1935 évi számait (XXV. utolsó évfolyam) szerkesztette Reichart Géza fő-szerkesztő, Dr. Vigyázó János felelős szerkesztő, Horn K. Lajos társszerkesztő.

* * *

„Több nagyobb egyesület kezdeményezésére a szövetség 1935. jan. 9-én este a székes-fővárosi Vigadó nagytermében 500 terítékes lakomát rendezett annak az eredményes küzdelemnek az emlékére, melyet védnökelnöke, Dr. Zsitvay Tibor vívott az erdő-törvény javaslat képviselőházi tárgyalása során. (17. o.)

* * *

Eggenhoffer Teréz 80. születésnapját és turistáskodásának 60. évfordulóját egy téli sétával ünnepelte. Januárban Pilisvörösvárról Dobogókőn át Esztergomba gyalogolt, szokása szerint egyedül. — Jelentős vagyont áldozott turista célokra. A Magas Tátrában pedig, melynek csúcsaihoz ifjúkori emlékezetes túrái fűződnek, a millénnium évében a Gerlachfalvi csúcson saját költségén svédgránit emléktáblát helyeztetett el. (21. o.)

* * *

A Magyar Turista Szövetség 1934. évi fényképpályázatának eredményét a januári szám közli. A magashegyi képek csoportjában az első díjat a Zinnék c. kép nyerte. (A szerző Bíró Pál MFT tag, és az MTE Zsigmondyak társaságának három ma is élő tagjának egyike. Szerk.) (25.o.)

* * *

A Galyatetőn 1924. Karácsonyán átadott „Egyetemiek” menedékházát Bierbauer Virgil tervezte. A Magyar Hegymászók Egyesülete 10 év után bővítette a létesítményt, ami természetesen korszerűsítést is jelentett. A terveket Szentgyörgyi József építész az MHE titkára készítette, a megvalósítás négy hónapjában pedig ott lakott. (Szentgyörgyi József MFT tag és 85 éves. Szerk.) (20. o.)

* * *

A Nemzetközi Sí Szövetség (Fédération Internationale de Ski) vagyis a FIS, megalakulásának 25 éves évfordulója alkalmából 1935. febr. 13–18-ig a Magas Tátrában rendezett síversenyt. (68. o.)

* * *

A MTSZ 1934. évi jelentésében olvasható, hogy Magyarországon a menedékházak száma megközelíti a hatvanat, az összes ágyak száma pedig ezer. (75.o.) (És ma . . ? Szerk.)

* * *

Barna Ferenc vegyészmérnököt a BETE könyvtárosát, akit síbaleset ért, jan. 3-án temették a Farkasréti temetőben. (A Börzsönyben a Hálásbércen ma is megvan a baleset helyén az emléktábla. A búcsúbeszédet mondó Stépán Nándor pedig MFT tag. Szerk.) (90. o.)

* * *

A Budapesti Egyetemi Turista Egyesület febr. 12-i közgyűlésén megjelent Dr. Karafiáth Jenő ny. miniszter az egyesület alapító és díszelnöke, valamint Dr. Zsemberi Gyula a MTSZ másodelnöke. (90. o.)

* * *

Lagler Géza írása a Cimone della Palla, Dolomit túráról. A kényyszerű bivakkal meghosszabbított mászóúton hárman vettek részt. Az egyik Adler-Rácz József. (Ma is MFT tag és 92 éves kora ellenére magashegyi túrázó. Szerk.) (97. o.)

* * *

Kessler Hubert mérnök átvette az Aggteleki cseppkőbarlang vezetését (126. o.)

* * *

Pfínn József a Kassa—Oderbergi vasút nyug. h. igazgatója, a dobogókői régi menedékház, valamint a Magas Tátrában a Téry menedékház tervezője, elhalálozott. (146. o.)

* * *

Kigyulladt a villanyfény az Aggteleki cseppkőbarlangban. (150. o.)

* * *

„Mit köszönhet a magyar turistatársadalom a Turistaság és Alpinizmusnak” címmel Dr. Zsitvay Tibor a MTSZ védnöke és elnöke ír három oldal terjedelemben a 25. évbe lépett folyóiratról. (172. o.)

* * *

„Hegyek és emberek” a címe Dr. Jankovics Marcell írásának, mellyel a T. és A. 25 éves méltatása mellett, a maga hegyászói életének 1890—1914-ig terjedő időszakáról ír, visszaemlékezést a régiekre. „A legvakmerőbb vezetők ritkábban esnek áldozatul hegyeiknek, mint a velük egyértékű, vagy talán náluk jobb fiatal amatőrök. Ennek titkát Michl Innerkofel száraz parasztbölcsességgel így határozta meg: A jó vezetőnélküliek csak a céljukat akarják, a csúcstól elérni. A jó vezetők viszont ismét haza szeretnének jutni. Ez a kettőjük közötti különbség!”

* * *

Zsigmondy Emilre emlékezik Horn K. Lajos, halálának 50. évfordulója alkalmából (191. o.) valamint Skolil Ottó a „Zsigmondyspitze (3085 m) Északnyugati gerinc” című írásával. (194. o.)

* * *

A Pilisi-Vaskapu sziklánál okt. 27-én tartottak kegyeleti megemlékezést, a MTE Zsigmondy Társaság tagjai. Bucsek Henrik megnyitóját után Skolil Vilmos elnök mondott ünnepi beszédet. Megjelent Zsigmondy Gábor zeneművész is, Zs. Emil unokaöccse, a jeles hegyászó. (310. o.)

* * *

Az UIAA (Union Internationale des Associations d'Alpinisme) az V. kongresszusát Barcelónában tartotta 1935. júl. 3—7-ig. A magyarokat Dr. Vigyázó János, Papp László és Ankner Béla képviselték (214. o.)

* * *

Menedékház épül a Nagyhideghegyen, a Turisták Inóci Társasága kezdeményezésére és vállalkozásában. A terület már megvan. (224. o.)

* * *

Dr. Komarnicki Gyulát a MTSZ társelnökét, a BETE volt elnökét, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási R.T. vezérigazgatói teendőinek ellátásával bízták meg. (226. o.)

* * *

A dobogókői autót megnyitására július 30-án került sor. A Pilisszentkeresztről felvezető 7.4 km-es út költsége 150.000 pengőbe került. (228. o.)

* * *

A Grandes Jorasses 1500 m-es északi jégfalát jún. 28–29-én két müncheni hegymászónak sikerült először átmászni. (232. o.)

* * *

A Grossglockner-Hochalpenstrasse teljesen elkészült. A 40 km-es útvonal ünnepélyes átadására aug. 3-án került sor. (234. o.)

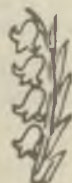
* * *

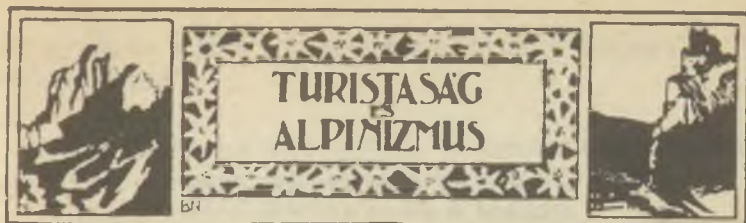
Az MTSZ salgótarjáni vándorgyűlésére filléres különvonat szállította az érdeklődőket. Ez alkalommal került felavatásra a Salgó menedékház.

* * *

A Turistaság és Alpinizmus 1935 év végével megszűnt. A folyóirat a Magyar Turista Szövetség, a Magyar Sí Szövetség és mintegy 25 egyesület hivatalos lapja volt. (Évfolyamai 50 év után is keresett kötetek. Szerk.)

* * *

A MAGYAR TURISTA SZÖVETSÉG ÉS A MAGYAR SI SZÖVETSÉG.
 A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA EGYESÜLET, BUDAPESTI (BUDAI) TORNA
 EGYLET TURISTASZAKOBTÁLYA, BUDAPESTI ORVOSOK TURISTA EGYESÜLETE,
 „BUDAPESTI SPORT EGYESÜLET TURISTA SZAKOBTÁLYA, DUNA SPORT CLUB
 TURISTASZAKOBTÁLYA, DUNÁNTÚLI TURISTA EGYESÜLET, ENDIÁN TURISTÁK,
 FERENCVÁROSI TORNA CLUB TURISTASZAKOBTÁLYA, GYOPÁR TURISTA EGYESÜ-
 BÜLET, KERAK TURISTÁK, MAC MOTORSPORT SZAKOBTÁLYA, MAGYAR
 HEGYMÁSZÓK EGYESÜLETE, MAGYARORSZÁGI KÁRPÁT EGYESÜLET, MÁV GÉP-
 GYÁRI SPORTKÖR TURISTA SZAKOBTÁLYA, MECSEK EGYESÜLET, MAGYAR
 MUNKÁBOK TURISTA EGYESÜLETE, PANNONIA TURISTA EGYESÜLET, PILIS
 TURISTA EGYESÜLET, BÓLYOM TURISTA EGYESÜLET, TURISTÁK INÓCI TÁR-
 SASÁGA, URANIA BIELŐ ÉS TURISTA TARBABÁO, ÜGYVÉDEK TURISTA EGYESÜ-
 BÜLETE, VÁNDORKÉDV TURISTA EGYESÜLET, VANDOROK TURISTA EGYESÜ-
 LETE, VÉRTES TURISTA EGYESÜLET ÉS A VIVŐ ÉS ATLÉTIKAI CLUB TURISTA
 SZAKOBTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA

XXV. ÉVFOLYAM
 1935.

SZERKESZTETTÉK:

REICHART GÉZA főszerkesztő,
 Dr. VIGYÁZÓ JÁNOS felelős szerkesztő,
 HORN K. LAJOS társzerkesztő.
 A szerkesztőség tagja volt:
 • Magyar Turista Szövetség megbízásából
 Dr. DOBIECKI SÁNDOR

Kiadta a Turistaság és Alpinizmus Lap-, Könyv- és
 Térképkiadó Részvénytársaság

IFJ. KELLNER ERNŐ KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETE
 Budapest, V., Csáky-utca 10.

MAGYARORSZÁGI
KÁRPÁTEGYESÜLET
ÉVKÖNYVE.

XII. évfolyam 1885.

Az egyesület kiadványa.

MAGYAR
FÖLDRAJZI TÁRSASÁG.

IGLÓN.

NYOMATOTT SCHMIDT JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1885.

100 ÉVE ÍRTÁK A MAGYARORSZÁGI KÁRPÁTEGYESÜLET ÉVKÖNYVÉBEN

Az 1885-ben XII. évfolyamába lépett évkönyv — az egyesületi ügyeken és a tagok névjegyzékén kívül — 9 nagyobb értekezést, és 4 apróbb közleményt tartalmaz.

Dr. Márki Sándor: Az Arad—Hegyalja északnyugati részén c. 29 oldalas írása az 1877-ben megnyílt Arad—Borosjenő 62 km-es vasútvonal mentén végig utazók számára ad kalauzt. Pl. Világosról többek között ezt írja „Sorban egymásután itt következik a három Bohus kastély, melyek közül Bohus Lászlóéban készült el az 1849 évi fegyverletételre vonatkozó szerződés. Az izmos tölgyfa asztalon fölírásos ezüst lemez és egy hosszú téntafolt emlékeztet a szomorú eseményre. Talán reszketett is egy kissé az aláíró magyar fővezér keze”. (7. o.)

Világos váraról: „Ezek a düledező falak félezredév óta az ország minden viszontagságáról tanuskodnak. Volt idő amikor három ország határdombjával szerepelt. Alatta magyar, erdélyi és török uralom adott egymásnak nem igen barátságos találkozót.” (9. o.)

Pankota: „hol 1842. december 8-án született a mai magyar színmű irodalom legkiválóbb képviselője CSIKY Gergely.” (18. o.)

Borosjenő: „A görögkeleti vallásúaknak egyik legtekintélyesebb egyháza” (27. o.) A török időkben az erdélyi fejedelmek által egykor annyira dédelgetett magyarság kiköltözött, s helyét az alkalmazkodóbb románoknak engedte át.” (27–28. o.) A polgári tekintetben is felvirágzott Jenő ezentúl Erdélynek legfontosabb végházai közé tartozott.” (28. o.) „Vécsey tábornok és a 29. honvéd zászlóalj itt tette le fegyverét Rüdiger orosz tábornok előtt. Leiningen Károly honvéd tábornok pedig a rom.kath. templomban az Atzél család sírboltjában alussza örök álmait” (29. o.)

A befejező sorok: „Úljünk föl a ránk már prüszkölve váró vonatra s tegyük meg még egyszer Aradig az utat, melynek szépségei elhalványulnak a papíron, de nem halványulnak el lelkünkben sohasem.” (29.o.) (Márki kiváló történész volt. Szerk.)

* * *

A Dunától a Poprádig, őstörténelmi vázlat. Németből Spöttl Ignác után fordította Vandrák Gyula.

* * *

Máramarosi úti vázlatok. Siegmeth Károlytól, németből fordította Katona György.

A 47 oldalas tanulmány történelmi ismertetést, forgalmi adatokat, gyógyvizek vegyi összetételét, tereptani, bányászati, fakitermelési adatokat tartalmaz. Végezetül leír egy kirándulást a Ciblesre, ami határhegy a magyar és erdélyi rész között. Indulás Tőkés-ről kocsival és lóháton. A csúcsra (1842 m) természetesen gyalog kellett felmászni. Ott Róth Márton tanár különleges növényeket gyűjtött (szintén felsorolva, latin nevükkel). Lefelé haladva három órát, elértek az 1023 m-en épült Károly mh-hoz, melyet akkor avattak fel. Névadó az a Siegmeth Károly, aki a tanulmányt írta, és az MKE Keleti Kárpátok osztályának igen tevékeny titkára volt.

* * *

Dr. Straub Móricz: A vegetatio kifejlődésének időpontjai Magyarország északi felföldjén.

Táblázatos összeállítás arról, hogy — általában 1855-től, évente — miként alakult a lombfejlődés, a virágzás, a gyümölcserés kezdete és a lombhullás vége, néhány településen, pl. Breznóbánya (Zólyom megye), Eperjes (Sáros megye), Felka (Szepes megye), Holics (Nyitra megye), Huszt (Máramaros megye), Kassa (Abauj megye), Kés-márk (Szepes megye). A felsorolt növények száma tíz és negyven között változik.

* * *

A nagybányai bányakerület földismeji viszonyai, Dr. Szokol Pál-tól

* * *

Adalékok a havasi morga (*Arctomys marmota* L.) élettanához, Geyer G. Gyulától.

A szerző, Roth Márton tanár kollégájával 1881-ben Liptó—Ujvárbá kirándult. Onnan Szent—Iványba mentek, és Szent—Iványi József házában megszállva, a közeli Gyömbérről és a mormotákról beszélgettek. Kérésükre következő év tavaszán két élő mormota érkezett Iglóra vasúton. A gondos ápolás ellenére, a jóízű téli álom után két év múlva elpusztultak. A fogságban töltött idő minden élettani megfigyelését rögzíti a cikk.

* * *

TÁTRAI KIRÁNDULÁS 133 évvel EZEELŐTT, németből Münnich Sándor után fordította Somogyi Géza.

Bécsből egy népes tudós társaság kereste fel 1751. nyarán a Magas Tátrát. Vezetőjük Buchholz Jakab (1696–1754) foglalkozása tűmíves, korának leghíresebb aranykeresője, tehát a hegy alapos ismerője. (Apja B. György lelkész) A tanulmányút célja kőzetgyűjtés múzeumi célra. Jártak a Zöldtónál (hossza egy puskaövé) a Rézpadoknál, azután felháltak a Nyeregre (Kopahágó), voltak a Rézbánya–hegyen (Bolond–Gerő) itt nagyon érdekelte őket a mész és gránit találkozása, valamint a Virágoskertben és a Menguszfalvi vgy-ben.

* * *

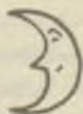
Az MKE tisztviselői: elnök: Csáky Albin gróf Szepesvármegye főispánja (Mindszent), első, vagy ügyvivő alelnök: Dr. Róth Samu főreáliskolai tanár (Lőcse), másodeelnök: Weber Samu lelkész (Szepesbéla), pénztáros: Dénes Ferenc főgimnáziumi tanár (Lőcse), titkár: Dr. Nagy Árpád ügyvéd (Lőcse).

Az évkönyv felsorolja az egyesület helyi képviselőit. E szerint nemcsak a Szepességben, hanem Bécsben, csaknem valamennyi megyeszékhelyen – így csak Erdélyben Aradon, Kolozsvárott, Nagyszebenben – összesen 62 településben voltak megbízottak.

Az évkönyv végén a tagnévsort adja mégpedig külön az anyaegyesület (központ) és külön a Kelet Kárpátok-, Liptói- és Szitnya–osztályokét. Mindenütt a település ABC-jében és azon belül a tagok névsorban. Számos helyen csak egy tagjuk volt, pl. Aszódon, vagy Veszprémben.

Az évkönyv 2 mellékletet is tartalmaz: egyik a Magas Tátra látképe Poprádról, másik a Gerlachfalvi csúcs északkeleti oldala a Felkai völgyből nézve.

* * *

100 ÉVE ÍRTÁK A FÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEKBE

Déchy Mór „Utazásom a Kaukázban 1884.” című felolvasásának egy részlete: Vámbery tanár úr egy könyvre figyelmeztetett, mely Párisban 1838-ban megjelent, szerzője Bessze János hazánkfia és állítólag az Elbrusz megmászásáról szól. Bár előre is tudtam, hogy itt legfeljebb csak kísérletről van szó, mégis mohón vettem a könyvet kezemhez. A könyv a Nemzeti Casino könyvtárában van, és címe a következő: „Voyage en Crimée, en Cavcase, en Géorgie, en Armenie, en Asie mineure et á Constantinople en 1829 et 1830. Pour servir á l’histoire de Hongrie. Par Jean-Charles de Bessze. Á Paris. Delaunay, libraire, au palais royal. 1838.”

Bessze 1829 május hó 20-án elutazott Bécsből, Lembergen, Odesszán, Chersonon és a Krím félszigeten át utazott Stavropolba, a Kaukáz éjszaki oldalán elterülő puszták felé és végre Konstantinogorszkba, a kaukáziai most Pjätigorszk név alatt ismert fürdőhelyre ért. Esetleg ép akkor érkezett ő oda, midőn a fentemlített Emánuel tábornok vezetése alatt álló expeditio az Elbrusz meghódítására elindult. A tábornok szívesen beleegyezett, hogy Bessze az expeditióhoz csatlakozzék, és Bessze csakugyan elkísérte az expeditiót a Malka-völgyben 8000 láb magasságban ütött táborig. A tulajdonképeni megmászás megkísérlésében azonban nem vett részt. Addig ment, a meddig lóháton eljuthatott; „more partio” kardosan jelent meg e hegynépek között, melyekben a magyarok rokonait vélte feltalálni és kikben csakugyan a mai napig – mint magam tapasztaltam – a magyarokkal való testvériségének tudata, hosszú traditio alapján, megmaradt. De az is, mit Bessze az Elbrusz alján szemlélt vidékekről írt, igen érdekes és szerencsésnek érzem magam, hogy itt felemlíthetem Bessze nevét, ki azon nemes végytől vezérelve, hogy távol, ismeretlen országokat láthasson, hazájának bölcsőjét feltalálja, elment messze földre, és a kaukáziai utazók között helyét méltóan foglalja el. Ha ide haza mi rég elfelejtettük őt, megemlékszik róla is azon felirat, melyet Emánuel tábornok az Elbrusz éjszaki alján, a tábor helyén, egy kőlapba vésetett, és hol az expeditio évszámán, czélján kívül a résztvevők nevei közt, ott találjuk Bessze János, a magyar utazónak, – „vengerszki putjesesztvenik” – nevét is. Azon fejezetet pedig, melyben Bessze elmondja részvételét az Emánuel-féle expeditióban, ő – szegény – a következő keserű szavakkal fejezi be:

Ha valaha egy magyar ember, hazaszeretettől átlángolva, utánam eljut az Elbrusz aijáig, ha már nem leszek e földön, és elolvassa e felírást, valjon el ne feledje, hogy hazafiainak egyike, hazájához való ellentállhatatlan szeretet által vezérelve, az első volt, a magyarok gyermekei közül, ki megérintette apjainak bölcsőjét. A jutalmat,

melylyel hazám elismerése tartozik azon keserű pillanatokért, melyeket e hazafiui vállalatom okozott, csak az utókortól várhatom, mely majd egy világosabb korszakban. . ." itt a mondat vége a könyvben ki van törölve. (Felemlítjük még, hogy — elég különös — maga Emánuel tábornok, Verseczen mint egy ottani család ivadéka, Magyarországon született és férfi korában orosz szolgálatba lépett.)

A jó Bessze János említett könyvében azt mondja, hogy a magyarok, kik a kereszténykorszak első évszázadaiban a Kaukázban laktak, mindenesetre a nagy hegy iránt mély tisztelettel viseltettek. Ennélfogva az Elbrusz féle elnevezés is csak magyar eredetű lehet és pedig a magyar „elborulsz” vagy „leborulsz”-ból származik; hasonlított továbbá úgy mondja a magyar „elborítani” vagy „elborulni” szavakra.

* * *

Két héttel azután, hogy Déchy Mór hazánkfia megmászta az Elbruszt, megjelent ugyanott a pamíri utazásáról nevezetes Ivánov D. L. orosz geographus, hogy hasonlólt teyen. Érdekes útját leírta a szentpétervári orosz földrajzi társaság közlönyében, a hol Uruszbijet Chamzat odavaló intelligens ember elbeszélése után megemlékezik Déchy útjáról és viszontagságairól is. — Ivanov célja kettős vala, u.m. 1) megfigyelni ama természeti feltételeket, melyek közt léteznek az elbruszi gletserok, és 2) megfigyelni a felmászáskor kifejtett testi munka okozta physiologiai tüneteményeket. A felmenetelt szeptember 4-én kezdte meg (Déchy tudvalevőleg augusztus 22-én tette meg útját.) a Déchy által is használt úton, a Terszkol gletser-patak mentén és ugyanazon a helyen töltötte az éjszakát is, a hol hazánkfia; szept. 5-én hajnali 3 órakor folytatta útját, noha a hegyi lakókból kikerült vezetők sehogy sem akartak előrehaladni. Fél 11 órakor felhő szállt az égre és eltakarta a Minhi-taut (Elbruszt). 11 óra 20 perczkor olyan hóvihar kerekedett, hogy a 15.340 láb magasságról vissza kellett fordulnia.

* * *

Régente nálunk sem sokat törődtek a Kárpátokkal, tudták felőlök, hogy hóval vannak borítva az év nagyobb részén át s nem igen közelodtek feléjük; sőt Petőfi s általában amaz irodalmi iskola óta, mely az Alföldet magasztalta, a rónát, a pusztát már csak hazafias és nemzeti szempontból is a fenyevesek zordon bércei fölé emelte, úgy lehet, a nép miatt, mely ez eltérő földrajzi képletek egyikét vagy másikat lakja. A magas Kárpátok most mindegyre nagyobb érdekeltség tárgyai, látogatottságuk jelentékenyebb, honfiak és külföldiek versenyezve sietnek oda és magasztalják szépségeiket. Ki beszél ma a diósgyőri Tempéről?, melyben atyáink oly hosszú időn át gyönyörködtek vala. A mai izgatott kornak, ha elmereng is a békés völgyek szépségén néhány pillanatil, csak eget verdeső hegyóriások bírják lebilincselni érzeit.

* * *

Merész szabású szépségekben gazdag éjszaki havasaink gyöngye a külföldiek által is mind látogatottabbá vált Tátrafüred. E vidék fenyves tengere, párosulva a hely geográfiai fekvésével s a természet által pazarul ajándékozott előnyökkel, régen figyelmeztet, hogy minek járunk Ausztriába s még messzebb szép, egészséges vidéket élvezni, ha saját hazánkban páratlan szépségű és egészséges levegőjű bérczes vidékeink vannak? Ilyen a Magas Tátra 13 gránit óriása alatt fekvő tarpataki völgy leírhatatlan szép víz-esésével s az ott elterülő nagy fenyveskert, melynek hótakart tetőin Magyarország apostoli keresztje díszleg.

* * *

Vining Ede amerikai író 1885-ben New-Yorkban Appletonnál 51 ív vastagságú s számos rajzzal ellátott kötetet jelentetett meg e czím alatt: "An inglorious Columbus; or Evidence that Hwui Shan and a party of buddhist monks from Afganistan discovered America in the fifth century A.D." (Egy híressé nem lett Columbus vagyis bebizonyítása annak, hogy Hwui Shan s egy csapat afghan buddhista pap fedezte fel Amerikát Kr.e. az ötödik században). Vining állítólag éveket szentelt életéből e kérdés megoldására, részletesen tanulmányozta a kínaiakat és aztékeket, mert czélja bebizonyítani, „hogya a Hwui Shan s társai által felfedezett ország Mexiko s tudósítása, csaknem minden részletében, az utazást, irányt, távolságot az ország növényeit, népét, azok szokásait illetőleg egészen illik Mexikóra, de más országra éppen nem; hogya e tudósításban oly sok sajátosságos dolog említetik, miszerint lehetetlen feltételezni, hogya e dolgokat más írhatta volna meg, mint a ki tényleg tartózkodott ez országban”.

* * *

A panamai csatorna—vállalat igazgató tanácsa egy terjedelmes jelentést adott ki, mely szerint a nagy mű óriás léptekkel közeleg a befejezés felé. Több mint 20 ezer ember vájja a földet folytonosan. A vállalat feje, Lesseps, reméli, hogya ez új tengeri út 1888 végére teljesen elkészül; a vállalkozók azonban tekintve, hogya még mintegy 120 millió köbméter föld vár az eltávolításra, csak arra merték magukat kötelezni, hogya 1889 júl. 1-sejére biztosítják a munka teljes befejezését; de ha lehet, rajta lesznek, hogya Lesseps reménye teljesülhessen.

* * *

A Fudsi—Jáma Japán híres tűzokádó hegye, melyet szép kúpalakja miatt minden japáni legyezőre, napernyőre odafestetgetnek, néhány hónap óta kitöréssel fenyegetődzik. A hegy környékén lévő falvak lakosai egészen el vannak rémülve a kitörésnek addigi

előjeleitől is. A hegyen és környékén volt források mind hirtelen kiapadtak; a hó, mely a csúcson rendszerint májusban szokott elolvadni, ez évben már februárius elején eltűnt az egész hegyről, a csúcs horpadásából pedig néhány hét óta könnyű gőzszlopok szállonganak föl. A Fudsi—Jáma legutolsó kitorése 1707-ben történt. Azóta a mostaniakhoz hasonló tünemények nem fordultak elő rajta.

* * *

A perzsa sáh globusa. Arnold angol utazó, ki Teheránban nem rég vendégül megfordult, következőleg írja le a földtekét, melyet Nazr—Eddin kihallgatási terme számára készíttetett. A globus átmérője 18 hüvelyk s tele van drága kövekkel. A tengereket smaragdok, Afrikát rubinok ábrázolják. Az éjszak—amerikai Egyesült—Államok gyémántokkal, India ametisztekkel, Ausztria—Magyarország briliánsok és safirokkal, Franciaország gyémántokkal van kirakva, és így tovább. A drágaköveket Indiában, Arábiában s Délafrika gyémánt mezőin vásárolták össze.

* * *

Déchy Mór választmányi tag „A bengaliai tengerparttól a Himalaja aljágig” címmel érdekes előadást tartott. Oda utazásának rövid vázolója után élénken festette úgy a bengaliai partokat, mint a Ganges vidékét, Dardsilinget s a Himalaja eget verő csúcsait, stb. Nagy ismerettel szolt India e vidékének népeiről, óriási gabonatermesztéséről s adatokkal támogatva bizonyíthatá, hogy mily gyors léptekkel halad előre India a művelődés útján. Adatai közül egyik legnyomatékosabb az, hogy míg 1853-ban az egész Indiában összesen csak 22 1/2 mfdnyi vasút volt, 1883-ban már kerek számmal 10.000 mfdnyire rúgott az Indiát át— meg átszeldelő vasútvonalak hosszúsága. Nem kevésbé fokozta az előadás tetszetősségét az előadó személyes élményeinek ügyes beszövése. A hallgató közönség zajos tapsal s éljenzéssel adott kifejezést megelégedésének.

* * *

A Duna folyó hosszúságára s vízkörnyékének nagyságára nézve a Föld összes folyói közt a 17-dik, Európában pedig a második rangot foglalja el. De ha tekintetbe vesszük, hogy a Volga egy félreeső, kopár s néptelen partvidékű, zárt medenczébe ömlik, a Duna ellenben eredetétől torkolatáig mindenütt termékeny, népes és gazdag vidéken foly keresztül s Közép—Európa művelt államait a Kelettel köti össze s oly medenczébe szakad, mely míg egyrészt elég népes és termékeny partvidékkel bír, másrészt a Bosporus és Dardanellák által a Földközi tengerrel is össze van csatolva: jogosan állíthatjuk, hogy a Duna Európának első folyója.

A Dunát más nemzetek is sajátjuknak tekintik, de elsősorban csakis Magyarorszáé az. Desjardins francia író „magyar folyó”-nak nevezi a Dunát és méltán, mert a vízkörnyékéhez tartozó medenczék közt a két magyar alföld a legnagyobb és legtermékenyebb, továbbá, leghosszabb folyása Magyarországra esik és végül, egyik medenczében sincs oly nagy mellékfolyója, mint a Tisza.

Anglia büszke az oceánra, mely szigeteinek falait nyaldossa, — az tette őt nagyvá és hatalmassá. Magyarország, ez az Európa közepén fekvő continentalis állam nem bír ily kedvező fekvéssel. Fekvésénél fogva más a rendeltetése is: a nyugoti népektől átvett műveltségét kelet és délkelet felé terjeszteni! S ez cél elérésére megvan a leghatásosabb eszköze is: a Duna folyó.

* * *

TAGJAINK MAGASHEGYI TÚRAI

NÉV SZERINTI ÖSSZESÍTÉS

Adler—Rácz József (92)

Babcsán Gábor (25)

Barcsay Kálmán (39)

Barczikay László (20)

Benke Magda (66)

Bihari János (37)

Bobály István (32)

Bottyányi Ferenc (34)

Cenner Gyula dr. (70)

Csáki Maronyák Éva (29)

Csíkos József (31)

Dékány Péter (29)

Dénes György dr. (62)

Dezsényi János dr. (69)

Fekete Antal (33)

Fekete Katalin (31)

Gábrriel András dr. (57)

Győri Jenő (35)

Ny. Tátra, Kis Fáttra, Alpok

Tordai hasadék, Dolomitok, Elbai
homokkövek, Kaukázus

M. Tátra, Alpok, Kaukázus

M. Tátra

Lotru és Szebeni havasok, Alpok
Alpok

Elbai homokkövek

M. Tátra, Ny. Tátra, Hargita, Retyezát

Ny. Tátra, Kis Fáttra

M. Tátra, Kaukázus

Velebit, Himalája

Spitzbergák

Himalája

M. Tátra

Ny. Tátra, A.Tátra, Csukás, Bucsecs,
Fogarasi havasok

Ny. Tátra, A.Tátra, Fogarasi havasok

Ny. Tátra

Skócia

- Halmos Péter (42)
Hoffmann György (36)
Horváth Gergely (35)
Horváth József (67)
Kiszely György (31)
- Kollár Lajos (35)
Kovalik András (47)
Kubassek János dr. (28)
- Kunos Gábor (30)
Martinovich Valér dr. (59)
Melicher Sándor (36)
Mitsányi Zoltán (23)
Móga János (29)
Nagy Sándor dr. (35)
- Neidenbach Ákos (40)
Orbán Pál (63)
Ozsváth Attila (29)
Palla Gyula dr. (65)
Péterváry Gábor (41)
Pogácsás György (36)
Puskás Elemér dr. (74)
Radnóti Sándor (43)
Schmatz Béla (25)
Sibalszky Zoltán dr. (59)
Siklós György (66)
- Szabadka Péter (34)
Szabó Gábor (35)
Szabó László (32)
Szabó Szilárd (39)
Szabó Zoltán (35)
Székely Andras dr. (60)
Szendrő Szabolcs (39)
- Szerdahelyi László (44)
Taba Andor (65)
Toldi György (29)
Tolnai István (24)
Tóth Csaba (27)
Varga György dr. (60)
Vörös László (34)
Vörösné Zsohovszky Piroska (32)
Zakariás Zoltán (75)
Zsák Lajos (38)
- Alpok
Alpok
M. Tátra, Vitosza, Rila, Pirin
Csalhó, Bucsecs
M. Tátra, Alpok, Elbai homokkövek,
Rajna—Pfalz h.
Kaukázus
Fogarasi hegység, Alpok
M. Tátra, Thaiföld, USA, Kanada,
Hawaii
M. Tátra, Kaukázus
M. Tátra
Alpok
M. Tátra, Elbai homokkövek
Himalája, Afrika
A. Tátra, Páring, Kaukázus, Irán,
Mexikó
Alpok
Himalája
Dolomitok, Spitzbergák
Ny. Tátra
Kaukázus
M. Tátra, Elbai homokkövek
M. Tátra, Stromboli
M. Tátra, Retyezát, Alpok
M. Tátra, Elbai homokkövek, Alpok
Japán
Polyána, Lotru és Szebeni havasok,
Alpok
M. Tátra
Lappföld
M. Tátra, Velebit
Fogarasi havasok
Alpok
Afrika
M.Tátra, Tordai hasadék, Elbai ho-
mokkövek, Kaukázus
Alpok
M. Tátra
Himalája
Himalája
Himalája
Ny. Tátra, A. Tátra
Himalája
Pamír
Kis Fáttra, Alpok
Alpok

A D A T L A P

az MFT tagok 1986. évi magashegyi túráiról

Hegység, ill. hegycsoport:

Név:

vezető, résztvevő
(megfelelőt aláhúzni)

Lakcím:

Telefon lakáson:

munkahelyen:

Túratársak:

A túrához fűzött esetleges észrevételek:

Kelt:

.....

aláírás

... és KITÖLTÉSE

A túrajelentések feldolgozása minden évben sok munkát kíván a Beszámoló szerkesztőitől. E munka jelentősen egyszerűsödik, ha a túrajelentések egységes formában készülnek. Bemutatjuk a jelentéshez használatos adatlapot és kitöltési szempontjait.

A túrajelentést legegyszerűbb közvetlenül a túra után elkészíteni. Aki túrázik, rögtön jelentheti is. A végső beküldési határidő minden évben

november 30.

Az ADATLAP kitöltésének szempontjai:

- magashegyi túrának számít az önerőből végrehajtott 1500 m feletti, vagy ennél alacsonyabb magasságú, de jelentős vagy érdekes túra, pl. homokkő mászások.
- a BESZÁMOLÓ célja, hogy lehetőleg teljes képet adjon *tagjaink* magashegyi túráiról. Ezért a nem tagokat m. v. (mint vendég) megjelöléssel kell szerepeltetni. Házastárs és gyermek tagnak számít.
- A jelentés formája napló, tehát tartalmaznia kell a dátumot, a gyaloglás indulási helyét (odáig a közlekedési eszközt), útvonalát, végpontját, magassági adatokat, lehetőleg nehézségi fok és kalauz megjelöléssel.
- minden hegység túráit külön adatlapon kérjük a minta szerinti formában,
- *gépelt* anyagot várunk, az idegen nyelv ékezetjeinek pótlásával,
- ha több tagtársunk közös túrán vett részt, kérjük egyeztessék, ki az az egy, aki mindnyájuk nevében jelent.

A szerkesztési munkát megkönnyíti, ha a túrajelentés az alábbi minta szerint készül:

MAGAS TÁTRA

Kiss Péter

Nagy Pál

VIII.4. Tarajkáról Sziléziai ház—Karcsmar folyosó—Gerlachfalvi csúcs (2663 m)

VIII.5. Batizfalvi próba—Sziléziai ház

(Komarnicki '78, 159, E II, és 159, G I—II)

BERNI ALPOK

Kiss Péter

Nagy Pál

Horváth József mv.

Csaba János mv.

VIII.29.

Eiger állomásig hegyi vasút. Eiger Ny-i fal—Eiger csúcs (3970 m) és vissza, az állomáson bivak.

(dr.H.Dübi: Berner Alpen 162 út)

MAGAS TÁTRA
(Vysoké Tatry)

Barcsay Kálmán

- III.11. Poprádi tó – Malá Ostervova Branka (a sziklán vékony jégpáncél, a középső szakaszon 20 m jégmászás) – Oszterva (1984 m) – Poprádi tó
(Egy túratárssal)
- III.12. Vörös meder – Bástya gerinc – Elülső Bástya (2366 m) – Mlinica völgy
(Egy túratárssal)
- III.13. Menguszfalvi völgyből (80 m jégmászás fagyott vízesésen) – Pátia (2205 m) – Mlinica völgy – Csorba tó
(Egy túratárssal)
- IV.5. Sziléziai házból sível – Lengyel nyereg (2208 m) – és vissza
(Egyedül)
- IV.6. Sziléziai ház – Lengyel nyereg – Kis Vizoka (2489 m) – Szontágh csúcs (2414 m) – Felkai völgy
(Túratársak: Barcsay Zsolt (11 éves) és Barcsay György (10 éves))
- X.14. Lengyel Öttavi ház (1672 m) – Liptói határhegy (2174 m) – Halas-tó – Lengyel Öttavi ház. Téli körülmények közt.
(Túratársak: Csáki Maronyák Éva és 3 fő)
- X.17. Lengyel Öttavi ház – Kereszt nyereg felé derékig érő újhóban – Nagy Buczynowa torony (2182 m) – és vissza
(Túratársak: Csáki Maronyák Éva és 3 fő)

Barczikay László

Barczikay Péter

- VIII.21. Halas tó – Barát (2068 m) – Hátsó Barát (bivak)
- VIII.22. Hátsó Barát É-i fal (bivak)
- VIII.23. Csubrina gerinc (bivak)
- VIII.24. Hátsó Barát – Miedziane hágó – Lengyel Öt tó völgye – Zerge csorba (2137 m) – Fekete tó völgye (bivak)

Bottyányi Ferenc
túratársakkal

- X. 8. Raso kapitány mh. (1180 m) – Kriván (2496 m) – Jamszkó tó –
Raso kapitány mh.

Horváth Gergely
és 3 fő

- VIII.29. Csorba tó (1350 m) – Poprádi tó – Menguszfalvi völgy – Nagy
Hincói tó (1965 m) – és vissza
- VIII.30. Tarajka (1263 m) – Nagy Tarpataki völgy – Rabló mh. (1960 m) –
és vissza.

Kiszely György
és egy fő

- VIII.24. Ótátrafüredről gyalog – Tarajka – Kis tarpataki völgy – Jávor csúcs
É-i fal Fekete pillér (V*) – Nagy tarpataki völgy – Ótátrafüred
- VIII.25. Nagy tarpataki völgyből – Szalóki bástya (VI)

Kubassek János dr. felelőségével

- VII. 8. Kőpataki tó – Nagy Morgás hágó (2023 m) – Zöldtavi mh. – Réz-
aknák völgye – Tátralomnic
- VII. 10. Csorba tó – Poprádi tó – Békás tavak – Tengerszem csúcs (Rysy)
(2499 m)
- VII. 12. Csorba tó – Kis Szolizskó (2301 m)

Kunos Gábor

- IV. 4. Poprádi tó (1500 m) – Vörös folyosó (kuloár) – Vörös meder csorba
– Elülső Bástya (2366 m) – Bástya–katlan nyereg (2199 m) – Pop-
rádi tó
(Komarnicki 274.A, 275.A, 275.B, 276.A)
(Túratársak: Schmatz Béla, Schmatz Béláné és egy fő)
- IV. 5. Poprádi tó – Sátán szakadék – Sátán csorba – Sátán (2416 m) –
Vörös meder csorba – Bástya–katlan nyereg – Poprádi tó
(Komarnicki 272.A, 273.A, 273.D, 276.A)
(Három túratárssal)
- IV. 6. Poprádi tó – Omladék völgy – Rét nyereg (2168 m) – Koncsisza
É-i vályú – Koncsisza (2535 m) – Magisztrále – Oszterva (1984 m)
– Poprádi tó
(Komarnicki 181.A, 180.C, 183.A)
(Túratársak: Schmatz Béla és egy fő)

- VIII. 17. Felső Hági (1100 m) – Batizfalvi tó (1898 m) – Batizfalvi völgy (bivak)
(Egy túratárssal)
- VIII. 18. Batizfalvi tó – Sziléziai ház (1670 m) – Felkai csúcs K-i gerincéről zivatar miatt vissza – Lengyel nyereg (2220 m) – Sziléziai ház
(Egy túratárssal)
- VIII. 19. Sziléziai ház – Lengyel nyereg (Martin út) – Felkai csúcs (2319 m) – Litvorovy csúcs (2423 m) – Kis Gerlachfalvi torony (2492 m) – Középső és Nagy Gerlachfalvi torony – Lavina tornyok (2547 m) – Hátsó Gerlachfalvi csúcs (2616 m) – Gerlachfalvi csúcs (2655 m) – Gerlachfalvi őrtorony – Karcsmar csorba – Katlan rés – Gerlachfalvi próba – Sziléziai ház (Martin út)
(Három túratárssal)

Martinovich Valér dr.

és egy fő

- VII. 25. Ótátrafüred – síklóval Tarajka – Kanalasztorma tó – Nagyszalóki csúcs (2452 m) – és vissza
(Komarnicki 145.A, 148.D, 148.A)
- VII. 27. Ótátrafüred – autóbusszal Poprádi tó megállóhely – Menguszfalvi völgy – Hincótavi torony – Olga csúcs (2212 m) – Békástavak – Csorba tó – Ótátrafüred
(Komarnicki 247.B, 248.A)
- VII. 29. Ótátrafüred – síklóval Tarajka – Nagytarpataki völgy – Alsó tüzelőkő – Középorom (2440 m) – Etelka torony – Gánt hágó – Kistarpataki völgy – Tarajka – Ótátrafüred
(Komarnicki 76.F, 84.A)
- VIII. 1. Ótátrafüred – autóbusszal Fehérpatak – Zöld tó – Fehértavi csúcs (2231 m) – és vissza
(Komarnicki 2.C)

Pogácsás György

Dezsényi János

Mitsányi Zoltán

- X. 11. Sátorverés a volt Zerge szálló körzetében 6°C
- X. 12. Egész éjjel esik, sátor átállítás
Kistarpataki vgy. – Téry ház (a felújítás után nem tették ki a névadó képét) – Téry horhos (Barania sedlo, 2305 m) – láncos úton hágó-

vassal, kötélbiztosítással, közepes erősségű szélben ereszkedés 400 m, sátrazás mínusz 6 fokban.

X. 13. Éjjel 5 cm hó esett, – Zöldtavi ház – Tátralomnic

Puskás Elemér dr.

VI. 18. Tarajka (1263 m) – Nagytarpataki völgy – Hosszútavi mh. (1910 m) – és vissza

VI. 22. Poprádi tó megállóhely – Rysy mh. (2250 m) – és vissza

VI. 26. Csorba tó (1355 m) – Poprádi tó – Oszterva csúcs (1984 m) – Poprádi tó megállóhely

VI. 28. Kőpataki tó (1751 m) – Nálepku kpt. mh. – Téry mh. (2015 m) – Vöröstorony hágó (2352 m) – Hosszútavi mh. – Tarajka

IX. 19. Poprádi tavi mh. (1500 m) – Rysy mh. – Hunfalvy nyereg (2350 m) – Cseh tó – Pod Visoká – Lysa Polana
(Túratársak: Taba Andor és 3 fő)

Radnóti Sándor

IX. 23. Lengyel Öttavi ház (1672 m) – Kolo (2104 m) – és vissza
(Öt túratárssal)

IX. 24. Lengyel Öttavi ház – Zerge csorba – Zamarla torony (2179 m) – Kis Zergehegy (2226 m) – Swinica (2301 m) – Zawrat – Lengyel Öttavi ház
(Két túratárssal)

IX. 25. Lengyel Öttavi ház – Zawrat – Zawrat torony (2245 m) – Niebieska torony (2262 m) – Gasienica torony (2280 m) – Swinica–Walentkowa (2156 m) – Sima hegy (2065 m) – Lengyel Öttavi ház
(Egy túratárssal)

IX. 26. Lengyel Öttavi ház – Zerge hegy (2291 m) – és vissza
(Két túratárssal)

IX. 27. Lengyel Öttavi ház – Keresztnyereg (2113 m) – Madár (Ptak) (kb. 2135 m) – Kis Buczynowa torony (2171 m) – Nagy Buczynowa torony (2182 m) – Keresztnyereg – Woloszyn (2155 m) – Keresztnyereg – Lengyel Öttavi ház
(Két túratárssal)

Szabadka Péter

és 1 fő

Késmárki csúcs (2556 m) Obrovsky út (VI[†])

Szabó László

II. 10. Tarajka — Nagytarpataki völgy — Rabló mh. — sível Ótátrafüred
(Egy túratárssal)

VII. 20. Sárgafal; Korosadovitz út (V)
(Andrási — Paryski 128.)
(Két túratárssal)

VII. 22. Fehértavi csúcs; ÉK-i gerinc (II)
(Komarnicki 2.A)
(Hét túratárssal)

VII. 22. Karbunkulus torony; NY-i gerinc (II[†])
(Komarnicki 8.A)
(Hat túratárssal)

VII. 23. Papirusz csúcs; Pillér út (V[†])
(Andrási — Paryski 100.)
(Egy túratárssal)

VII. 24. Weber É-i fal; Stanyslavsky út, végig a falon (VI—)
(Andrási — Paryski 103.)
(Egy túratárssal)

VII. 26. Táttra csúcs koronája NY-ról K-re (III)
Roth Márton — Vysoka NY—K — Déchy csúcs
(Komarnicki '26 III/125—7)
(Két túratárssal)

Szendrő Szabolcs

IX. 22. Weber csúcs (2524 m) Stanislawski kémény (VI)
(Kroutil 1969)

IX. 23. Englisch csúcs (2276 m) Motyka útja (VI)
(Kroutil 2085)

IX. 24. Papirusz csúcs (2436 m) (V)
(Kroutil 2012)

IX. 25. Vöröstavi csúcs (2425 m) (VI)
(Kroutil 2028)

NYUGATI TÁTRA
(Zapadne Tatry, Roháč)

Adler—Rácz József

Cenner Gyula dr.

- V. 16. Zverovka (1050 m) — Tatliekovo — Rakon — Volovec (2068 m) — és vissza
(Tizenöt túratárssal)
- V. 18. Stevkova völgyi tábor — Brestová (800 m) — Zverovka — Adamcula (1150 m) — Roháčky vodopad (Óriás vízesés, 1370 m), — és vissza
(Tizenkét túratárssal, esőben)

Bottyányi Ferenc

túratársakkal

- X. 12. Podbanské — Pysné sedlo — Blyst (2169 m) — Bistrá (2248 m) — Podbanské

Fekete Antal

Fekete Katalin

és 2 fő

- VIII. 19. Rohács völgyi Primula th. — Szomorú völgy — Szomorú nyereg (1965 m) — Placlivo (2126 m) — Rohács (2084 m) — Volovec (2068 m) — Rakon (1879 m) — Látaná völgy — Primula th.
- VIII. 21. Primula th. — Adamcula — Tatliakovo tó (1370 m) — Tri kopi (2154 m) — Banyíkov (2178 m) — Spalena völgy — Primula th.
- VIII. 22. Primula th. — Osobita (1687 m) — Roh (1571 m) — Lucna (1653 m) — Látaná völgy — Primula th.
- VIII. 23. Primula th. — Brestova (1902 m) — Palenica hágó — Holán gerinc — innen időromlás miatt Sucha völgy — Zuberec — Primula th.
- VIII. 24. Primula th. — Adamcula — Szomorú nyereg — Zsiári nyereg (1919 m) — Baranec (2184 m) — és vissza

Gábrriel András dr.

- IX. 18. Racskova dolina (890 m) — Baranec (2184 m) — Zsiar völgyi th. (1325 m)
- IX. 19. Zsiar völgyi th. — Placlivo (2126 m) — Rohács (2084 m) — Volovec (2068 m) — Jamniki völgy tengerszemei — Zsiar völgyi th.

- IX. 20. Zsiar völgyi th. – Banyikov (2178 m) – Salatin (2050 m) – Palenica hágó – Jaloveci völgy – Zsiar völgyi th.
- IX. 21. Zsiar völgyi th. – Racskova dolina – Jakubina (2194 m) – Racskova dolina
- IX. 22. Racskova dolina – Bystra (2248 m) – Klín (2176 m) – Hruby (2137 m) – Jamniki völgy – Racskova dolina

Palla Gyula dr.

- V. 21. Zuberec – Rakon (1879 m) – és vissza

Varga György dr. feleségével

és 2 fő

- VIII. 19. Rohács völgy – Tatliakovo tó – Szomorú völgy – Ostry – Rohács (2084 m) – Volovec (2068 m) – Rakon (1879 m) – Látaná völgy – Rohács völgy
- VIII. 20. Rohács völgy – Adamcula – Rohácsi tavak – Vízesés – Rohács völgy
- VIII. 21. Rohács völgy – Banyikov (2178 m) – Try kopi (2154 m) – Adamcula
- VIII. 22. Árvai tó – Magurka – Jávoros hegy – Medvés – Turdossin
- VIII. 23. Zuberec – Brestova (1902 m) – Rohács völgy – Adamcula – Rohács völgy

ALACSONY TÁTRA (Nizké Tatry)

Nagy Sándor dr.

és 18 fő

- XI. 7. Donovaly – Keika (1225 m) – Kozi chrbát (1330 m) – Hiadelské sedlo (1103 m) – Parsivá (1652 m) – M. Chockulá (1753 m) – Kosariska (1694 m) – Skolka (1549 m)
- XI. 8. Latiborska kolá (1643 m) – Zomoststká kolá (1645 m) – Diňková (1751 m) – Ckobonec (1955 m)
- XI. 9. Kotlisko (1937 m) – Krizske sedlo (1770 m) – Poláná (1890 m) – Dereš (2004 m) – Chopok (2024 m) – Hrdinov SNP chata

CSUKÁS

Foto: Fekete

A GYÖMBÉR CSÚCSÁN (Alacsony Tatra)

Foto: Fekete

- XI. 10. Besná (1807 m) – Bocianské sedlo (1505 m) – Ročná kolá (1723 m)
– Crelá (1167 m) – Nizna Boca

Varga György dr. feleségével

Fekete Antal

Fekete Katalin

és 3 fő

- VI. 16. Deménfalvi völgy – Chopok (2024 m) – Ďumbier (2043 m) –
Kreupova hoľa – Tanečnica (1681 m) – Javorie nyereg – Lučky

POLYÁNA

Siklós György

és 2 fő

- I. 2. Losonc – autóbusszal Hrinovská priehrada – Polyána th. – Polyána
csúcs (1458 m) – Vrch Detva – Skliarovo – Detva (30–40 cm hó-
ban, járatlan terepen)

KIS FÁTRA

(Mala Fatra)

Adler–Rácz József

Cenner Gyula dr.

- V. 15. Biely Potok (völgy) – Dolné Diery (alsó szurdok) – Podliar kunyhó
(770 m) – Stefanová
(Tíz túratárssal)

Zakariás Zoltán

és 2 fő

- VIII. 15. Terchova – Biely Potok – Alsó és Felső Jánosik diery – Medzirozsutec
(1180 m) – Nagy Rozsutec (1610 m) – Medziholia – Stefanova
(650 m)

CSALHÓ

(Munții Ceahlau)

Horváth József

és 13 fő

- VII. 7. Durău – Fintinele mh. – Duruitoarsai vízésés (1021 m) – Dochia
mh. (1790 m) – Toaca csúcs (1900 m) – Ocolașul Mare (Nagy
Kerülő havas 1907 m) – Dochia mh.

- VII. 18. Dochia mh. – Gedeon szikla (1845 m) – Izvoru Muntelui mh. – Furcitură – Békási víztároló alatti mh.

HARGITA

Bottyányi Ferenc
túratársakkal

- VIII. 19. Hargita fürdő – Madarasi Hargita (1801 m) – és vissza

CSUKÁS (Masivul Ciucaș)

Fekete Antal
és 2 fő

- X. 7. Brassóból gépkocsival a Bratocea hálgóig (1272 m) – Bratocea gerinc – Tigăilor nyereg – Csukás csúcs (1954 m) – és vissza

BUCSECS (Masivul Bucęgi)

Fekete Antal
és 3 fő

- X. 6. Bușteniből felvonóval Babele ház (2200 m) – Gugarilor nyereg (2295 m) – La Cerdac – Omul csúcs (2505 m) – Hornurilor nyereg – Mălăiești mh. – „La Prepeleac” – Poiana Pichetu Roșu – Poiana Izvoarelor (1455 m) – Gura Dihamului – Bușteni

Horváth József
és 12 fő

- VIII. 11. Sinaia – függővasúttal Miorița mh. – Furnica (2103 m) – Pietra Arsa (2044 m) – Babele mh. (2200 m)
- VIII. 12. Babele mh. – Szfinx sziklák – Caraiman mh. – Caraiman kereszt (2284 m) – Omul csúcs (2505 m) – Ialomita völgy – Peștera szálóló – Babele mh. – Caraiman mh.
- VIII. 13. Caraiman mh. – Caraiman kereszt – Caraiman mh. – Jepilor völgy – Bușteni

A FOGARASI HAVASOKBAN

Foto: Fekete

JÁVOROS TORONY

A NEGOI KELETI OLDALÁBAN (Fogarasi havasok)

Foto: Fekete

FOGARASI HAVASOK
(Munții Făgăraș)

Fekete Antal
Fekete Katalin
és 3 fő

- IX. 8. Suru mh. (1450 m) – Suru nyereg – Feleki tó – Girbovo csúcs (2187 m) – Scara csúcs (2306 m) – Negoii ház (1543 m)
- IX. 10. Negoii ház – Pásztorok szorosa – Căltun tó – Lăița csúcs (2390 m) – Bilea tavi mh.

Szabó Szilárd
Kovalik András
és 3 fő

Gerinctúra, sátrazással

- IX. 14. Turnu Roșu v.á. – Ciorul hegy
- IX. 15. Ciorul hegy – főgerinc – Budislav (2371 m) – Feleki (Avrig) tó (2103 m)
- IX. 16. Feleki tó – Sebrota (2331 m) – Negoii (2535 m) – Căltun tó
- IX. 17. Căltun tó – Lăița (2390 m) – Capra tó
- IX. 18. Capra tó (Reggel a viharos szél az egyik sátrat elfújta. Nem is lett meg.) – Bilea tavi mh. (Szállás)
- IX. 19. Bilea tavi mh. – Nagy Árpás (2468 m) – Moldován (2543 m) – Tringhiular tó
- IX. 20. Tringhiular tó – Gălățescu Mare (2471 m) – Curmatura Zirnei
- IX. 21. Curmatura Zirnei – Plaiu Fcii mh.

LOTRU és SZEBENI HAVASOK
(Munții Lotrului, Cindrel)

Siklós György
Benke Magda
és 2 fő

- IX.12. Kistolmács (Tălmăcel) – V. Riușorului – Pleșița – Muma – Cab. Prejba (1650 m)

- IX. 13. Cab. Prejba – Bucăciu rét – Ökörvölgy – Casa Zimbru (1400 m)
- IX. 14. Casa Zimbru – Clabucet (2050 m) – Șteflești csúcs (2242 m) – Cănaia Salvamont ház
- IX. 16. Cîndrel csúcs (2244 m) – Platoul Diavolului – Frumoasa – Drumul Pietros – Sub Dusi – Cab. Fîntinele (1257 m)
- IX. 17. Rîul Mic – Rîul Mare – Cheile Cibinului – Păltiniș

PĂRING
(Munții Parîng)

Nagy Sándor dr.
és 16 fő

- II. 15. Cabanele I.E.F.S. – Parîngul Mic (2074 m) – Cîrja (2405 m) – Stoinita (2421 m) – Gemanarea (2426 m) – Parîngul Mare alatti nyeregben sátrazás
- II. 16. Rossz idő miatt vissza az előző napi útvonalon

RETYEZÁT
(Munții Retezat)

Bottyányi Ferenc
és 2 fő

- VI. 24. Bucura tó – Slăveiu (2347 m) – és vissza

Radnóti Sándor

- VI. 21. Poiana Cîrnic – Pietrele mh. (1480 m)
(Bottyányi Ferencsel és 20 túratárssal)
- VI. 21.du Pietrele mh. – Lolaia csúcs (2180 m) – és vissza
(Tíz túratárssal)
- VI. 22. Pietrele mh. – Galeș tó – Valea Rea csúcs (2311 m) – Valea Rea tavak – Pietrele mh.
(Hat túratárssal)
- VI. 23. Pietrele mh. – Bucura hágó – Bucura tó (2041 m)
(Bottyányi Ferencsel és 23 túratárssal)

- VI. 24. Bucura tó – Peleaga csúcs (2509 m) – Peleaga hágó – Păpușa csúcs (2501 m) – Peleaga hágó – Peleaga csúcs – Custura Bucurei (2357 m) – Bucura hágó – Bucura tó
(Három túratárssal)
- VI. 24.du Bucura tó – Gura Bucurei rét (kb. 1580 m) – Vihar miatt sátrazás.
(Bottyányi Ferencsel és 19 túratárssal)
- VI. 25. Gura Bucurei rét – Plaiu Mic nyereg – Culmea Dragsanu – Pietra Iorgovanului – Stanuletti Mari csúcs (kb. 2050 m) – viharban, jelzés nélkül Paltina patak völgye – Riul Mare völgye – Gura Bucurei rét
(Két túratárssal)
- VI. 26. Gura Bucurei rét – Plaiu Mic nyereg – Buta mh. (1580 m)
(Bottyányi Ferencsel és túratársakkal)
- VI. 27. Buta mh. – Plaiu Mic nyereg – Custura csúcs (2457 m) – Marii csúcs (2340 m) – Buta Mica csúcs (2065 m) – Buta mh.
(Hat túratárssal)
- VI. 28. Buta mh. – Cîmpu lui Neag (Nyakmező)
(Nyolc túratárssal)

TORDAI HASADÉK
(Cheile Turzii)

Babcsán Gábor
és 1 fő

IV. 1.	Ascucita él	VII ⁻
IV. 2.	Suspendat	VI ⁺
IV. 3.	Metall	VII ⁺
IV. 4.	Suriname	VII
IV. 5.	„Repedésnyom”	VIII
IV. 6.	Csipkés	VII ⁺

Szendrő Szabolcs
és 1 fő

IV. 1.	Suspendat
IV. 1.	Scorus
IV. 2.	Fekete Madonna
IV. 3.	Ascusita
IV. 5.	Csipkés

VELEBIT HEGYSÉG

Szabó László

- VIII. 5. Anica kuk É-i fal Saleski út IV, V—
(St. Gilic: Velka Paklenica 57./32. sz.)
(Csíkos Józseffel és egy túratárssal)
- VIII. 8. Anica kuk É-i fal Angyalok útja V⁺, A1—A2
(St. Gilic: Velka Paklenica 57./24. sz.)
(Csíkos Józseffel és egy túratárssal)
- VIII. 10. Anica kuk É-i fal Dragutin Brahm's út IV—V
(St. Gilic: Velka Paklenica 57. 26. sz.)
(Csíkos Józseffel és egy túratárssal)
- VIII. 12. Debelia kuk K-i fal Grape route III—IV⁺
(St. Gilic: Velka Paklenica 57./7. sz.)
(Feleségével)

VITOSA

Horváth Gergely
és 16 fő

- VII. 14. Zlatni Mosztove (1400 m) — Csarni vrah (2290 m) — Aleko (1810 m)

RILA

Horváth Gergely
és 16 fő

- VII. 16. Jasztrebec ház (2350 m) — Muszala (2925 m) — és vissza
- VII. 19. Rilai kolostor (1147 m) — Damga (2670 m) — Hét tó völgye — és vissza

PIRIN

Horváth Gergely
és 16 fő

- VII. 23. Banszko (925 m) — Demjanica ház (1895 m) — és vissza

- VII. 24. Banderica ház (1770 m) – Todorina porta (2580 m) – Demjanica ház – Banszko

Nyugati Alpok

MONTBLANC CSOPORT

Kiszely György
és 2 fő

- IX. 15. Chamonix – Montenvers – Mer de Glace – Leschaux gleccser – Leschaux mh. (2431 m)
- IX. 16. Leschaux mh. – Grandes Jorasses Walker pillér mászás kísérlet. 400 m után vissza kellett fordulni, mert a sziklát 5–10 cm jég borította, a rések jéggel voltak kitöltve. A pillért VIII. 20-án mászták utoljára „nyári” körülmények között.

Schmatz Béla feleségével
és 4 fő

- VIII. 12. Chamonix – felvonóval Aiguille du Midi (3842 m). Szállás a felvonóházban.
- VIII. 13. Aiguille du Midi – Col du Midi – Mont Blanc du Tacul (4248 m) – kedvezőtlen időjárás miatt vissza Chamonix-ba.

Hoffmann György
és 7 fő

- IV. 14–23. Chamonix-tól Saas Fée-ig vezető 150 km hosszú és 10.000 m szintkülönbségű útvonal (HAUTE ROUTE) végig síelés, többek között a Pointe d'Orny (3269 m) – Peigne d'Arolla (3796 m) – Signalkuppe (4556 m) és Stahlhorn (4190 m) csúcsokon keresztül.

Zsák Lajos feleségével
Szerdahelyi László feleségével
és 1 fő

- VIII. 20. Les Bossons (1012 m) – Goûter mh. – és vissza.
- VIII. 21. Les Houches – felvonóval Hotel la Chalette – fogaskerékűvel Glacier de Bionnassay (2372 m) – gyalog a Favágók barakkjáig (Baraque Forestière des Rognes, 2685 m). Bivakolás.
- VIII. 22. Favágók barakkja – Tête Rousse ház (3168 m) – Goûter mh. (3817 m) – Dôme du Goûter csúcs (4304 m) – ködben, hóesésben Vallot mh. (4362 m)

BERNI ALPOK

Adler–Rácz József

- VIII. 1. Gstaad (1050 m) – Gfellaalpe – Hornkessel – Hornfluh (sziklacsúcs, 1949 m) – Gfellaalpe – Gstaad (Egyedül)
- VIII. 4. Gstaad – Turbachtal – Dürrischilt (1936 m, a Wasserngraton) – és vissza (Egyedül)
- VIII. 6. Gstaad – Grund – Egli (1671 m) – Saanen – Gstaad (Egyedül)
- VIII.10. Reusch – Tête aux Chamois (Zergék csúcsa, 2525 m) függővasúttal – Cabane des Diablerets mh. (2486 m) – Sex Rouge gleccser – Col de Tsanfleuron hágó (2839 m) – Tsanfleuron gleccser – Oldenpass (2737 m) – Oldenhorn csúcs (3122 m) a felmáshzás felső részén hózápóban – Oldenpass – és vissza (SAC, Führer durch die Berner Alpen, Band I.) (Egy túratárssal)

Kiszely György

és 1 fő

- IX. 26. Grimsel hágó (2300 m)
Eldorado sziklafal 500 m Septumania út VI.
(Gránit, Svájc legszebb ilyen fala)

Keleti Alpok

WILDER KAISER

Kiszely György

és 2 fő

IX. 28.	Fleischbank	Ostriss	VI
IX. 29.	Totenkirchl	Ostwand direkt	VI.A.1.

DACHSTEIN

Zakariás Zoltán

- VI. 21. Türlwandhütte (1710 m) – Dachstein Südwandhütte – Pernerweg a Südwand alatt – Tor (2042 m) – Sulzenhals – Bachlalm – Dachsteinruhe (1430 m)
(Egyedül ködben és hóesésben, fagyott firnmezők és kőgörgetek harántolásával)

HOHE TAUERN

Barcsay Kálmán

Barcsay Zsolt (11 éves)

Barcsay György (10 éves)

és 10 fő

- VIII. 11. Innerschloss – Neue Prager Hütte (2796 m)
- VIII. 12. Neue Prager Hütte – Gross Venediger (3660 m) – Innerschloss. Sátrazás.
- VIII. 14. Glockner ház (2136 m) – Franz Joseph Höhe – Pasterze gleccser – Hoffmann gleccser – Adlersruhe (Hoffmann út) – Gross Glockner (3797 m) – Erzherzog Johann Hütte. Szállás.
- VIII. 17. Franz Joseph Höhe – Oberwalder Hütte.
- VIII. 20. Oberwalder Hütte – Fuscherkarkopf (3331 m)
(Egy túratárssal)
- VIII. 22. Kaprun – Moserboden – Heinrich Schwaiger Haus (2802 m) – Kaindl Grat – Gr. Wiesbachhorn (3564 m)

Bihari János

Neidenbach Ákos

és 4 fő

VIII. 15–

23. Weissseehaus (2350 m)

Oktató továbbképzés. Gleccseren való járás. Jégfal mászás, mentés.

VIII. 17. Weissseehaus – Alteck hágó (2650 m) és vissza
II–III-as nehézségű hó- és jégmászás

VIII. 21. Weisseehaus – Scharek (3112 m) gerincvándorlás
III–IV-es nehézségű hó- és jégfal

VIII. 22. Weisseehaus – Alteck hágó – és vissza
II–III-as nehézségű hó- és jégfal

Halmos Péter (1)

és 1 fő

Gross Glockner (3797 m) Pallavicini jégfolyosó

Zsák Lajos feleségével

Szardahelyi László feleségével

és 1 fő

VIII. 13. Franz Joseph szálló – Pasterze gleccser – Erzherzog Johann Hütte
(3454 m) – Klein Glockner (3770 m) és vissza

KARNI ALPOK

Benke Magda

Siklós György

és 2 fő

Karnischer Höhenweg No. 403. A gerincút az osztrák – olasz határ mentén vezet. Az ÖÁV „Austria” szekció gondozza 1980 óta, az olaszokkal együtt.

VII. 19. Weitlanbrunn – Forcherkaser – Heimkehrer Kreutz – V. Hinterberger Hütte (2418 m)

VII. 20. Hollbruckerspitze (2581 m) – Eisenreich (2665 m) – Obstansersee Hütte (2304 m)

VII. 21. Pfannspitze (2670 m) – Filmoorsattel (2453 m) – Standschützenhütte (2350 m) – Stuckensee (2032 m) – Heretriegel (2170 m) – Neue Przehütte (1903 m)

VII. 23. Bärenbadeck (2430 m) – Reiterkar (2500 m) – Steinkarspitze (2524 m) – Luggauertörl (2226 m) – Hochweisssteinhaus (1868 m)

VII. 25. Öfnerjoch (2011 m) – Maiga Fleons (1550 m) – Lahnerjoch (1996 m) – Wolayeralm (1709 m) – Wolayersee, Eduard Pichl Hütte (1959 m)

VII. 26. Kitérő olasz oldalra, részben biztosított (I–II) út a Hohe Warte (2780 m) déli letörésén – Rif. Marinelli (2120 m). Helyhiány miatt le kell menni – Cellon déli letörés – Plöckenpass határ (1350 m) – Plöckenhaus (1250 m)

- VII. 28. Nassfeld – Madritsch (1900 m) – Bach (1674 m) – Rudnigsattel (1945 m) – Zottach (2032 m) – Strainigeralm (1480 m) – Findenigkofel alatt – Dr. Steinwender Hütte
- VII. 29. Bischofsalm (1573 m) – Köderkopf (2176 m) – Plöckerhaus (1250 m) – autóbusszal Kötschach

JULI ALPOK

Radnóti Sándor

- VIII. 12. Krnica völgy – Lipnica (2418 m) – Špik (2472 m) – Krnica völgy (Hat túratárssal)
- VIII. 13. Krnica völgy – Kriška stena jelzett útja – Kriz csúcs (2410 m) – Pogačnikov ház (Radnóti Valériával, Radnóti Eszterrel és 6 túratárssal) Tovább egyedül Pihavec (2419 m) – Šplevta (2215 m II. gerincen) – Pogačnikov ház
- VIII. 14. Pogačnikov ház – Razor (2601 m) – Jubileumi út (Radnóti Valériával, Radnóti Eszterrel és 2 túratárssal) Tovább egy túratárssal Prisojnik (2547 m) – Vršič hágó – Krnica völgy
- VIII. 16. Aljavez ház (1015 m) – Tomiškova út – Triglav (2864 m) – Triglavska škrbina – Dolič ház (2152 m) (Radnóti Valériával, Radnóti Eszterrel és 1 túratárssal)
- VIII. 17. Dolič ház – Kanjavec (2586 m) és vissza (Egyedül) Dolič ház – Planika ház (2408 m) – Triglavski dom – Kredarica (2541 m) – Rž (2538 m) – Stanica ház (2332 m) (Radnóti Valériával, Radnóti Eszterrel és 1 túratárssal) Tovább egyedül Rjabina (2532 m) és vissza
- VIII. 18. Stanica ház (2332 m) – Prag út – Aljavez ház (1015 m) (Radnóti Valériával, Radnóti Eszterrel és 1 túratárssal)

KARAVÁNKÁK

Radnóti Péter
Radnóti Valéria
Radnóti Eszter
és 2 fő

- VIII. 11. Zabreška planina (1000 m) – Valvasorjev ház – Prešernova koca – Stol (2236 m) és vissza

KAMNIKI ALPOK

Melicher Sándor
Kovalik András
Szabó Zoltán
és 3 fő

- VII. 26. Kamnicka Bistrica – Kamnicka hágóban lévő mh.
- VII. 27. Kamnicka hágó – Frischaufor ház – Rinka vízesés – Mrzli dolina – Rinka hágói Ledina ház – Ceska ház
- VII. 28. Ceska ház – Linarsko hágó – Grintovec (2558 m) – Jez Kocna (2540 m) – Cesna ház
- VII. 29. Cesna ház – Mlinarsko hágó – bivakház – Cajzova ház
- VII. 30. Cajzova ház – Karskagora – Jermanovtur – Karskagora – Cajzova ház
- VII. 31. Cajzova ház – bivakház – Skuta (2532 m) – Dolgi hrbet – Turskagora – Kamnicka ház
- VIII. 1. Kamnicka ház – Planjava – Luckababa – Ojstrica (2350 m) – Kobekov ház – 2100 m-es hágó – Kamnicka ház
- VIII. 2. Kamnicka ház – Kamnicka Bistrica
(Peter Ficko: Kamniskø In Savinje Alpe. Ljubljana 1982.)

Radnóti Sándor

és 1 fő

VIII. 19. Kokra-Vrtačnik (580 m) — Cojzova koca — Grintovec (2258 m)
és vissza

D o l o m i t o k

VIII.20—IX.10.

Marmolada csoport

Via della Ideale	VII ⁻	Babcsán Gábor és 1 fő
Gogna	VII ⁻	Ozsváth Attila és 1 fő
		Babcsán Gábor és 1 fő
Sancho Pansa	VI ⁻	Ozsváth Attila és 1 fő
Solda	VI	Ozsváth Attila és 2 fő

Cima Scotoni

Lacadelli út	VI A ₁	Ozsváth Attila és 1 fő
	VIII ⁻	Babcsán Gábor és 2 fő
Olasz út	VI	Ozsváth Attila és 1 fő

Cinque Torri

2 út	VI ⁺ —VII	Babcsán Gábor és 1 fő
------	----------------------	-----------------------

Tre Cime

Cime Ovest		
Cassin út	VI A ₁	Ozsváth Attila és 1 fő

K a u k á z u s

Babcsán Gábor

Szendró Szabolcs

VII. 21. Zöldvendéglő — Dzsantugán (4000 m) északi jégfala (60°)

VII.29.—

VIII.1. Shelda tábor (2000 m) — Német bivak (3100 m) — Usba jégesés — Usba plató (4000 m) — Usba északi csúcs (4700 m) — és vissza

Barcsay Kálmán

Csáki Maronyák Éva

IV. 28. Cseget szálló — Cseget lift — Cseget csúcs (3403 m)

V. 5. Prijut 11 (4100 m) — normál úton sível az Elbrusz nyeregig, majd onnan gyalog a Ny-i csúcsra (5642 m) — Prijut 11-ben nem volt hely, felvonó már nem járt, ezért gyalog le a Cseget szállóba.

V. 7. Adilszu völgyből sítúra a „Zöldvendéglő”-n keresztül a gerincre, onnan gyalog a Gumacsi csúcsra (3810 m) és vissza.

Hegymászó Bizottság túsája

VII. 19. Cseget szálló — libegő (3050 m) — Cseget csúcs (3403 m) — és vissza (Kunos Gábor, Babcsán Gábor, Kollár Lajos, Péterváry Gábor, Szendrő Szabolcs és 7 fő)

VII. 20. Cseget szálló — autóbusszal Dzsantugán tábor (2300 m) — „Zöld vendéglő” (2600 m) (Kunos, Babcsán, Kollár, Péterváry, Szendrő és 5 fő)

VII. 21. „Zöld vendéglő” — Dzsantugán É-i fal (jégfal, felül kb. 50⁰) — Dzsantugán csúcs (4000 m) — és vissza a normál úton a „Zöld vendéglő”-be. (Péterváry, Babcsán, Szendrő kötél nélkül, Kollár kötéllal csúcsközelig)

VII. 21. „Zöld vendéglő” — Dzsankuat gleccser — K-i Dzsantugán hágó — Gumacsi (3810 m) Ny-i gerinc — Dzsantugán plató — és vissza (Kunos és 3 fő)

VII. 22. „Zöld vendéglő” — Dzsankuat gleccser — Ny-i Dzsantugán hágó (3400 m) — Dzsantugán (4000 m) K-i gerinc — és vissza (Kunos és 2 fő)

PILLANTÁS AZ ULLUKARATAU-RA (4037 m)

HÓERKÉLY AZ USBA-N

Foto: Szendrő

USBA FENNSÍK ELŐTT

Foto: Szendrő

ÚTON AZ USBA-RA

Foto: Szendrő

USBA-GERINC

Foto: Szendrő

- VII. 23. „Zöld vendéglő” — Dzsantugán tábor — autóbusszal Cseget szálló (Kunos és 3 fő)
- VII. 25. Cseget szálló — autóbusszal Azau (2230 m) — felvonóval 3700 m-ig — Prijut 11 (4100 m) — Pasztuhov sziklák (4700 m) — Prijut 11 (Kunos, Kollár, Péterváry és 5 fő)
- VII. 26. Prijut 11 — Pasztuhov sziklák — Prijut 11 (Kunos, Péterváry)
- VII. 27. Prijut 11 — Elbrusz Ny-i csúcs (3642 m) — Prijut 11 (Kunos, Péterváry és 1 fő)
- VII. 27. Prijut 11 — Elbrusz K-i csúcs (5621 m) — Prijut 11 (Kollár és 2 fő)
- VII. 29. Cseget szálló — libegő — Cseget csúcs — Kis Donguzorun (3765 m) K-i gerinc — D-i hegyoldal — gyalog a Cseget szállóba (Kunos és 1 fő)
- VII. 29. Cseget — Német bivak (Babcsán, Szendrő)
- VII. 30. Német bivak — Usba plató a 40–50°-os jégesésen át (Babcsán, Szendrő)
- VII. 30. Cseget szálló — libegő — Hamis Donguzorun hágó felé, zivatar miatt sátorverés (Kunos és 1 fő)
- VII. 31. Sátor — Hamis Donguzorun hágó — Nakra Tau ÉNy-i gerince — Nakra Tau gleccser — Nakra Tau ÉNy-i gerinc — a gerincen kb. 4100 m-ig — vissza a sátorhoz (Kunos és 1 fő)
- VII. 31. Usba normál út (4696 m) (Babcsán, Szendrő)

- VIII.1. Sátor — gyalog a Cseget szállóba
(Kunos és 1 fő)
- VIII. 1. Usba plató — Cseget szálló
(Babcsán, Szendrő)
- VIII. 1. Cseget libegő — Nakra Tau É-i fal Olasz kuloár (800 m 80°) a tetajén
bivak
(Péterváry és 1 fő)
- VIII. 2. Nakra Tau csúcs (4277 m) — ÉNy-i gerincen le — Hamis Donguzo-
run hágó — Cseget szálló
(Péterváry és 1 fő)
- VIII. 2. Cseget szálló — autóbusszal Adirszu völgy — teherautóval Dzsajlik
tábor — Ullutau tábor (2350 m) — Cseget éjszakai szállás (2800 m)
(Kunos és 2 fő)
- VIII. 3. Cseget éjszakai szállás — Ullutau gleccser — Garvas hágó (3706 m)
— Ullutau Ny-i előcsúcs (4203 m) a Ny-i gerincen — és vissza
(Kunos és 1 fő)
- VIII. 3. „Szabad Spanyolország” beszállás
(Szendrő és 1 fő)
- VIII. 4. „Szabad Spanyolország” keresztelés
(Szendrő és 1 fő)
- VIII. 4. Cseget éjszakai szállás — Gumacsi gleccser (a szovjet jégmászók
háziversenyének megtekintése) — Jaman hágó (3700 m) — sátrazás
(Kunos és 2 fő)
- VIII. 5. Esőben a Gumacsi ÉK-i hegyoldalán át — K-i Dzsantugán hágó —
Dzsankuat gleccser (az olvadás miatt a hasadékok kinyíltak) — „Zöld
vendéglő” — Dzsantugán tábor — autóbusszal Cseget szálló
(Kunos és 2 fő)

Nagy Sándor dr.

és 6 fő

- VIII. 16. Muzsal (1650 m) — gyalog a Tetnuld csúcs déli gerincélig 3000 m magasságig
- VIII. 17. Canner gleccsért oldalazva a Tetnuld csúcs keleti gerincéire 3600 m-ig
- VIII. 18. Tovább a csúcs felé kb. 4000 m magasságig
- VIII. 19. vissza 2200 m-ig
- VIII. 20. le Muzsalba

P a m í r

Vörösné Zsohovszky Piroska

és 1 fő

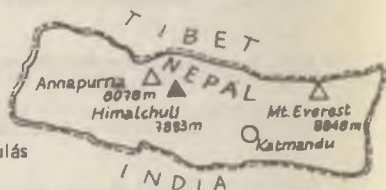
- VIII. 5. Acsik Tas táborból a Lenin csúcs alatti 1. sz. táborba (4400 m)
- VIII. 6. Tovább a 2. sz. táborig (5200 m)
- VIII. 7. Hóvihar miatt pihenőnap
- VIII. 8. 2.sz. tábor — 4. sz. tábor (6400 m)
- VIII. 9. Rossz idő miatt várakozás
- VIII.10. 4. sz. tábor — Lenin csúcs (7134 m), *első magyar nő hétezeres csúcson* — le a 4. sz. táborba
- VIII.11. Visszatérés Acsik Tas alaptáborba

H i m a l á j a

Második magyar Himalája expedíció. Vezetője Orbán Pál; tagjai: Csanádi Sándor, Berzi László, Csikos József, Vörös László, Tolnai István, Szabó István, Katona László, Greskovits Péter, Kálló Antal dr., Toldi György, Tóth Csaba

- IV. 10. Indulás Ferihegyről

- IV. 18. Katmandu – Botha Odar teherautóval
- IV. 19. Indulás a hegyre 63 teherhordóval
- IV. 25. Alaptábor (4550 m)
- IV. 28.– Altáborok kiépítése: 1.sz. (5900 m), 2.sz. (6600 m), 3.sz. (7000 m),
 V. 21. közben V. 16-án rendkívül erős hóviharban eltűnt Csanádi Sándor és Greskovits Péter
- V. 22. Pemba Norbu szirdar, Csíkos József és Vörös László fel a 4.sz. táborba (7200 m)
- V. 23. Délután mindhárman elérik a Himalchuli csúcsát (7893 m) *Új magyar magassági csúcs, és az első magyar Himalája csúcs!* Visszatérnek a 4. sz. táborba
- V. 26. Tolnai István, Tóth Csaba és Toldi György feljut a Himalchuli West Peak-re (7540 m)
- V. 29. Alaptábor bontás
- V. 31. Teherhordókkal (29 fő) levonulás
- VI. 3. Megérkezés Botha Odar-ba

Dénes György dr. (MFT)

Móga János (MFT)

*

Adamkó Péter mint vendég

Kornis Gábor mint vendég

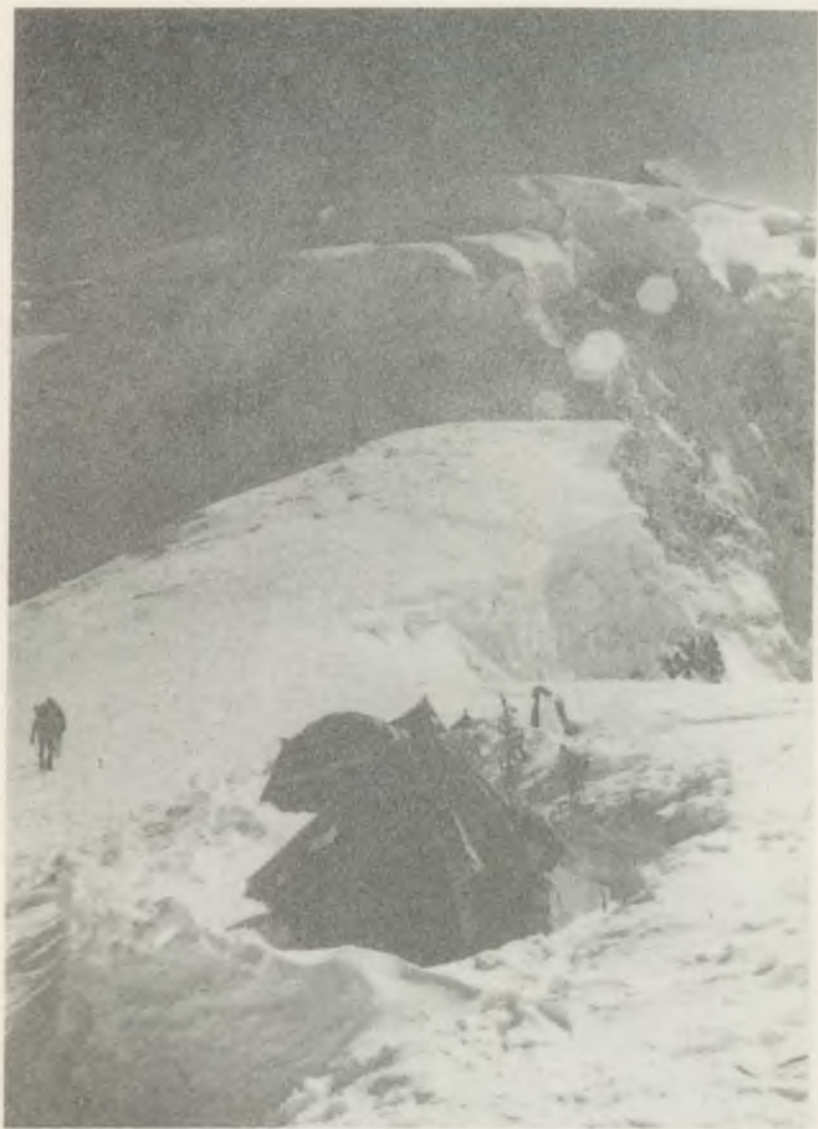
Varga Kinga mint vendég

*

Bakonyi Péter dr. mint vendég

Kecskeméti István mint vendég

IX.7–14. Lhasza – Kambe hágó – Nagarze – Karru hágó – Gyangce – Sigace

**2-ES TÁBOR, JÉGFAL, 3-AS TÁBOR, A HIMALCHULI
NYUGATI CSÚCSA**

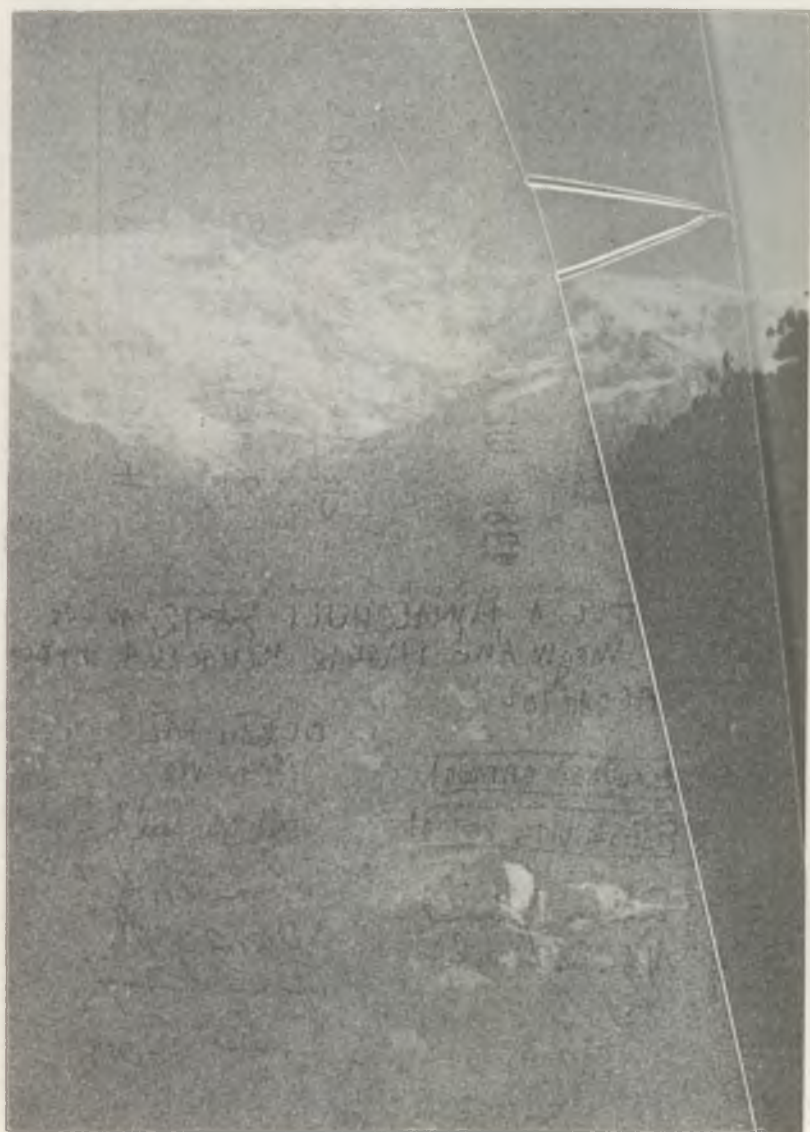
Foto: Toldi

A NYUGATI CSÚCS ÉS A HIMALCHULI A FELVONULÁSI ÚTRÓL

Foto: Toló

A NYUGATI CSÜCS ÉS A HIMALCHULI

Foto: Toldi

PO

1985 JUL 4

DR. DESENJI JAINOS

SALÉROM V. G.

H-1085 BUDAPEST
HUNGARY
 EUROPE

Cottage Industries & Handicrafts Emporium, Kathmandu Nepal.

TISZTELETTEL A HIMALCHULI 7892-M-GS
 CSÜGÖLT MEGMAMÓ NAGYAR KUNALAYÁ ÉTAP-
 DOKO TAGJAITOL.

118. Mt. Everest, Nepal
 Courtesy: Dept. of Tourism HMG.
 Photo: Mukunda H. Shrestha

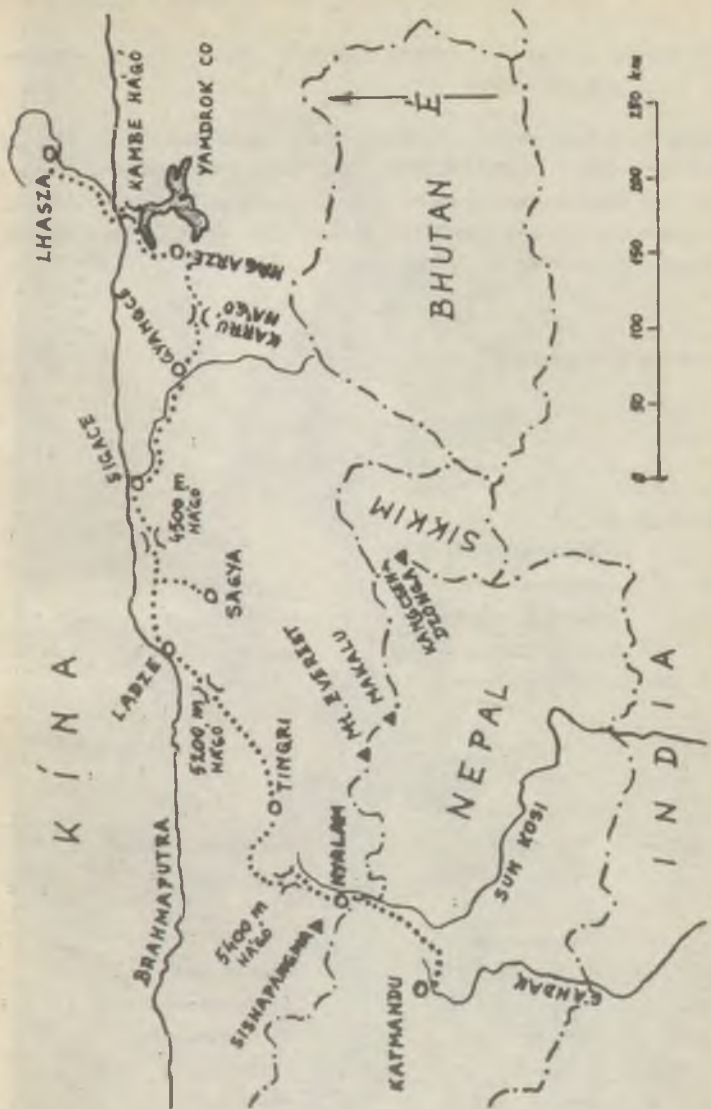
ESANÁSI SÁMOR

GIZSKOITS PETERI

Andras Györfi
 Vörös Sándor
 Tibi Csaba
 M. G.

ORBÁN PÁZ
 Sep. ver.

Colloquial
 Tolnai István
 Berz - Ány
 Gyula István
 Toldi György

A HIMALAJA KERESZTÉZÉS UTVONALA

– hágó (4500 m) – Sagya – Ladze – hágó (5200 m) – Tingri – hágó (5400 m) – Nyalam – Kína-Nepál határa – Kodari – Katmandu

IX.16–22. Katmandu – Lhásza, nagyjából a fentivel azonos útvonalon, ellenkező irányban.

A Lhásza–Katmandu útvonalat a résztvevők a csillaggal elválasztott három csoportra oszolva tették meg. A fenti leírás Dénes Gy. – Móga J. útvonala, a másik két csoport egy-egy napi időeltolódással, a sagyai kitérőtől eltekintve, azonos úton haladt. Az útvonal egyes szakaszait a csoportok egymástól eltérően, szerencsésüktől függően, teherautó stoppal, illetve gyalog tették meg.

Egyéb Európában

ELBAI HOMOKKÖVEK

Babcsán Gábor

Szendrő Szabolcs

	Rathener Gebiet		
VI. 1.	Vorderer Gansfels	Südkante	VIII.a.
	Bergfreundeturm	Sträuselwand	VIII.b.
	Kleine Wehlturm	Nordwand	VIII.b.
VI. 3.	Dresdner Turm	Osterspaziergang	
		direkt	VIII.c.
VI. 6.	Höllenhund	Zentrale SW Wand	IX.a.
	Schrammsteingebiet		
IX. 30.	Falkenstein	Dir. Westkante	VIII.b.
X. 1.	Vorderer Torstein	Westwand	IX.a.
	Rathener Gebiet		
X. 2.	Secherturm	Südostwand	VIII.b.
X. 3.	Lokomotiv	Milder Winter	IX.b.
X. 4.	Dresdner Turm	Osterspaziergang	
		direkt	VIII.c.
X. 5.	Gansriff	Harte Route	VIII.c.
	Amelspitze	Schmale Wand	VIII.c.

EULE TORONY (Elbai homokkövek)

Foto: Schmatz

TÜRKENKOPF (Elbai homokkövek)

Foto: Schmatz

Kiszely György
és 3 fő

Schrammsteingebiet

V. 29.	Vordere Ferstein	NO Rinne	VII.c.
		Neuer Nordweg	VI
V. 30.	Vierer Turm	SW Kante	V
V. 31.	Osterturm	Frühlings Weg	VII.a.
VI.1.	Bierdeckel	Weg für Leicht- gewichte	VII.c.
	Zackenkrone	Ostkante	VII.a.
VI. 2.	Falkenstein	NW Kante	VII.a.
		Kotzwand	VII.a.

Pogácsás György
Mitsányi Zoltán

Rathener Gebiet

VII. 7.	Talwächter	Pfeiler Weg	V
		Silvester Weg	IV
	Türkenkopf	Alter Weg	III
		Nordost Kante	V
		Südwand	V
	Feldwand	Nordkante	VI
		Südwestriss	V
	Westlicher Feldkopf	Südwestwand	VI

Pogácsás György
Mitsányi Zoltán
és 2 fő

Rathener Gebiet

VIII.3-4.	Türkenkopf	Nordost Kante	V
		Südwand	V
	Östlicher Feldkopf	Ostweg	VI
	Feldwand	Gratweg	VI
		Südwestweg	II
		Westweg	VII.a.
		Kurzer Weg	VI
	Talwächter	Schusterweg Var.	III
		Uferweg	III
		(Mitsányi szabadmászással)	
	Lokomotiv-Esse	Südkante	VI

Schmatz Béla feleségével

Bobály István

és 3 fő

Rathener Gebiet			
VI. 1.	Talwächter	Pfeiler Weg	V
VI. 2.	Eule	Alter Weg Var.	III
		Warm Sand Weg	VII.b
VI. 3.	Honigstein	Südkante	VII.a
VI. 5.	Heidestein	Alter Weg	II
		Südwest Wand	VII.a
		Ostrippe	VI
VI. 6.	Gamrigschelbe	Ostrippe	VI
	Gamrigwächter	Alter Weg	VI

Szendrő Szabolcs

és 1 fő

Rathener Gebiet			
V. 25.	Blosstock	Gipfelstürmerweg	VI
	Wolfsturm	Alterweg	VII.b
V. 26.	Amboss	Schmied u. Geselle	VII.b
	Wilde Zinne	Aehlig Weg	VII.a
	Affensteine	Herbstreibung	VII.b
V. 27.	Blosstock	Nordwand	VIII.a
	Amboss	Heibeseisen	VIII.a
V. 28.	Kreuzturm	Nordwand	VII.b
V. 29.	Gansfels	Neuer Talweg	VIII.a
	Höllenhund	Talweg	VIII.a
V. 31.	Lokomotiv	Südwand	VII.c
		Kleine Wand im S.	VIII.a
	Honigstein	Zauberrippe	VII.b
VI. 1.	Vorderer Gansfels	Südwestwand	VII.a
	Gansriff	Nordwand	VI
	Bergfreundeturm	Neuer Talweg	VII.b
VI. 2.	Vorderer Gansfels	Südkante	VII.c
	Hinterer Gansfels	Arymundweg	VII.a
VI. 3.	Talwächter	Ostkante	VI
	Westlicher Feldkopf	Krämskante	VIII.a
	Kleiner Wehlturm	FKV Kante	V
VI. 4.	Höllenhund	Zentrale SW Wand	IX.a
	Eule	Oehmeverschneidung	VII.b

Schrammsteingebiet

IX. 29.	Falkenstein	Rohnsitzerweg	VII.a
	Vorderer Torstein	Erkarweg	VII.a
IX. 30.	Dreifingerturm	Nordostweg	VII.b
Rathener Gebiet			
X. 1.	Höllenhundwächter	Westkante	VII.b
	Sechserturm	Südostwand	VIII.a
X. 2.	Raaber Wand	Nordverschneidung	VII.c

RAJNA-PFALZ HEGYSÉG

Kiszely István

és 2 fő

IX. 15.	Nonnenfels	Direkt Einsteig	V ⁻
		Südostwand	IV ⁺
IX. 16.	Klosterfels	Klosterwand	VII ⁻
		Hungerweg	V ⁺
IX. 17.	Hochstein	Herbstpfeiler	V
		Dornerriss	V
		Dornerplatte	VI ⁻

STROMBOLI

Puskás Elemér

X. 29.	S. Vincenzo — Stromboli csúcs (926 m) — és vissza
--------	---

SKÓCIA

Győri Jenő

West Highland Way (gyalogút)

VIII. 15.	Milngavie (Glasgow) — Carbeth
VIII. 16.	Carbeth — Drymen — Balmaha — Rowardennan

- VIII. 17. Rowardennan – Inversnaid – Rob Roy's Cave – Inverarnan
- VIII. 18. Invernarnan – Crianlarich – Tyndrum – Bridge of Orchy
- VIII. 19. Bridge of Orchy – Inveroran – Blackrock Cottage – Kingshouse – Altnafeadh – Devil's Staircase – Kinlochleven
- VIII. 20. Kinlochleven – Lundavra – Glen Nevis
- VIII. 21. Glen Nevis – Ben Nevis (1340 m) a brit szigetvilág legmagasabb pontja – Glen Nevis – Fort William

LAPPFÖLD

Szabó Gábor

- VII.12.– Meekonjärvi tavi védkunyhó –
- VII.21. Porojärvi tó – Pitsokosdi vízesés – Halti ház – Halti csúcs (1328 m) – Halti ház

SPITZBERGÁK

Dékány Péter
Ozsváth Attila
és 1 fő

- III.27.–
- V. 22. Longyearbien – helikopterrel Pyramiden – Austfjorden melletti ház – Midtbreen – Polheim – Verlegenhukan (a legészakibb pont) – Billefjorden – Mittag Løffler gleccser – Scott ház – Pyramiden – Scott ház – Billefjorden – Sassenfjorden – Advent völgy – Wassdalen – Van Keulen fjord – Bamsebu ház – Amundsenisen – Hornsund – Træskelen fok – Sörneset (a legdélibb pont) – Hornsund – Gnalodden ház – Van Keulen fjord – Calypsobyen – Olafson öböl – Wass völgy – Barentsburg – Longyearbien

Egyéb: Ázsiában

ELBURZ

(Irán)

Nagy Sándor dr.

és 6 fő

- VIII. 29. Teherán — autóbusszal Rene (2000 m) — onnan gyalog 2850 m-re,
VIII. 30. tovább a kb. 4000 m-en lévő kő házig, majd
VIII. 31. fel a Demavend (5600 m) csúcsára. Ez az Elburz hegység, sőt Irán legmagasabb pontja. *Első magyar megmászás!* A csúcscról vissza a kő házig,
IX. 1. le Rene helységbe és tovább autóval Teheranba.

THAIFÖLD

Kubassek János dr.

III. 13–16. Bangkok

III.17–21. Észak Thaiföld, Chiang Mai, Phrao térsége

(Vándorlás törzsi területeken, lahu, lishu, kacsín, karen és akha falvakat érintve.)

III. 22. Erawan völgy, Mae Sa völgy, San Kamphaeng

III.23–26. Dél Thaiföld, Phangnga, trópusi karsztos szigettenger, Khoa Ping Gun sziget

III.28–30. Khao Sam Roi Yot karsztvidék

III. 31. Ayutthya

IV. 1. Pattaya

- IV. 2.   Bangkok
- IV. 3.   Wang Kaew, Ban Phe, Rayong
- IV. 4.   Kho Samet sziget
- IV. 5.   Bang Saen
- IV. 6.   Bangkok, Thunburi

JAPÁN

Sibalszky Zoltán dr.

- VIII. 21.   Japán Alpok. Hachinoki-ig autóval, onnan trolibuszsal a Kuroyan gátig (1454 m), itt 1 órás gyalogtúra.
Utána alagútban haladó siklóval, majd függővasúttal 2316 m-ig. Innen gyalogtúra a Tateyama csúcs (3015 m) oldalán a 2524 m-es pontig.
(Három túratárssal)
- VIII. 28.   Kyushu sziget. Az Aso vulkán (1592 m) csúcsa közelébe autóval, ott a Naka Dake (1323 m) csúcs működő krátere környékén 1 órás gyaloglás.
(Két túratárssal)

Egyéb: A f r i k á b a n

Móga János   *Három hónapos tanulmányút*

- I.5–10.   Kilimandzsáró. (Normál út)
Marengu kapu – Mandara ház – Horombo ház – Kibo ház – Gilman's Point – Uhuru csúcs (5895 m)
(Székely András dr.-ral és két túratárssal)

I.12–13. **Meru vulkán** (4565 m)

A kaldera belsejében emelkedő hamukúpon kb. 4000 m magasságig jutottak fel

(Székely András dr.-ral és két túratárssal)

II. 14. **Longonot vulkán, Kenya**

A 2777 m magas vulkán kalderáját járták körbe

(Egy túratárssal)

II.23–

Ruwenzori hegység

III. 1.

Ibanda falu – Nyabitaba mh. – Bigo mh. – Bujuku mh. – Elena gleccser (4700 m) – Kitandara mh. – Kabamba sziklakeresz – Nyabitaba mh. – Ibanda falu

(Egy túratárssal)

Virunga vulkánecsoport (Zaire, Rwanda)

III.8–9. **Nyiragongo vulkán** (3470 m)

III.10–12. **Nyamulagira vulkán** (3055 m)

XII.8–10. **Muhabura vulkán** (4127 m)

XII.11–12. **Vysoké vulkán** (3750 m)

(Egy túratárssal)

Mt. Kenya

IV.10–13. **Lenana csúcs** (4985 m) megmászása a Lewis gleccseren át.

(Egyedül)

Egyéb: Amerikában

Kubassek János dr.

VII. 25.–

X. 23. **Sziklás hegység** (Banff, Jasper, Glacier, Yoho nemzeti parkok)

Drumheller

British Columbia, Alberta

Flowerpot Island (Huron tó)

Yellowstone, Grand Teton, Arches, Zion, Bryce Canyon, Mesa Verde, Grand Canyon, Death Valley, Yosemite, Lassen, Lava Beds nemzeti parkok, Mammoth Cave, Everglades (Wyoming, Utah, Colorado, Arizona, Nevada, Kalifornia, Kentucky, Florida)
Hawaii szigetek (Oahu, Maui, Hawaii)
Kilauea, Halemaumau, Kilauea Iki, Pauhai Huluhulu, Makaopuhi, Honolulu

Nagy Sándor dr.

és 6 fő

Keleti Sierra Madre (Mexíco)

- IV. 7. Veracruz – autóbusszal Texmalaquilla (2600 m) – gyalog 3200 m-re.
- IV. 8. a déli gerincélen 4400 m-re
- IV. 9. tovább 4600 m-re (akklimatizálódás!)
- IV. 10. Fel a Citlaltepelt (Orizaba) csúcsra (5700 m) *Első magyar megmászás!* – vissza 4500 m-re
- IV. 11. le Texmalaquilla-ba.
- IV. 14. Puebla – Cholula érintésével autóbusszal Cortes hágó (3590 m) – gyalog Tlamacas mh. (3870 m)
- IV. 15. Tlamacas mh. – erősen behavazott úton fel a kráter legalacsonyabb pontjáiig (5234 m), ott alvás
- IV. 16. fel a Popocatepetl legmagasabb pontjára (5447 m) – Tlamacas mh. – Cortes hágó – alkalmi fuvarral Mexico City

